Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*: în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMĔR DE DUMINECĂ 13)

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şese lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-riĭ de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d. colectorĭ.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 72.—Anul LIX. Braşov, Dumineca, 31 Martie (12 Aprilie) 1896.

Nou abonament la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Aprilie 1896 st. v. se deschide nou abonament la care invităm pe toţĭ amiciĭ şi sprijinitoriĭ fóieĭ nóstre.

Preţul abonamentuluĭ:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe şése lunĭ	6 fl.
pe treĭ lunĭ	3 fl.

Pentru România şi străinătate:

pe un an	40 francĭ
pe şése lunĭ	20 „
pe treĭ lunĭ	10 „

Abonamente la numerele cu data de Dumineca:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	2 fl.
pe şése lunĭ	1 fl.

Pentru România şi străinătate:

pe un an	8 francĭ
pe şése lunĭ	4 „

Administraţiunea
„Gazeteĭ Transilvanieĭ"

Bucuriă la poruncă.

In curênd se vor împlini treidecĭ de anĭ, de când s'a înfiinţat dualismul, şi în partea de dincóce a monarchieĭ s'a dat şi pânea şi cuţitul pe mâna Maghiarilor.

Ce împărţélă, ce dreptate au făcut eĭ în timpul acesta popórelor din statul stăpânit de eĭ?

Cu Croaţiĭ s'au împăcat, cum s'au împăcat, fără aĭ mulţumĭ până în ḑiua de astăḑĭ, dér cât pentru Româniĭ şi Slaviĭ din Transilvania şi Ungaria i-au lăsat în plata Domnuluĭ, nicĭ că s'au gândit sĕ le facă şi lor vre-o mică parte şi ceea ce li-au promis la 1868 a fost numaĭ vorbă gólă, ca sĕ-i ademenéscă şi sĕ-i încurce cu „nesze semmit fogd meg jól" (n'a nimica, prinde-o bine).

Ce-au făcut de treĭ-decĭ de anĭ aprópe guvernele unguresci şi partida lor dela putere cu Româniĭ, scim prea bine. După ce au nimicit autonomia ţĕreĭ Ardealuluĭ şi drepturile de egală îndreptăţire naţională, garantate Românilor ardelenĭ prin legĭ sancţionate de monarch, a ḑis înţeleptul lor Deak, că ceea ce este a se face de acĭ încolo cu Româniĭ, „trebue sĕ se facă în bună înţelegere".

Şi étă, cum s'a dovedit de atuncĭ încóce acéstă „bună înţelegere": de câte-orĭ a fost vorba de vre-un interes, séu folos naţional, de vre-un mijloc pentru desvoltarea şi înaintarea culturei române, Maghiarii dela putere ni-au pus mereu beţe în róte. Ni-au pus piedecĭ peste piedecĭ şi ni-au amărît ḑilele cu tot felul de şicane şi de prigonirĭ, având ca ţintă necurmat ducerea în deplinire a planurilor lor nebune de maghiarisare.

In tóte celelalte privinţe, adecă unde nu se tracta direct de interesele nóstre naţionale, am fost cu totul părăsiţĭ şi părăginiţĭ, până ce în aniĭ din urmă, după ce Maghiariĭ au mai prins putere, au început prigonirile pe tóte terenele.

Până unde a ajuns prigonirea neamuluĭ românesc de cătră oblăduirea ungurésca, nu mai trebue sĕ spunem, căcĭ o simţim prea bine cu toţiĭ, — o simt chiar şi contrariĭ noştri. Şi tocmaĭ pentru-că o simt aşa de mult şi pentru-că nimic pe faţa pământuluĭ nu póte lua în apărare faptele lor rele şi despotice, sĕvîrşite în contra drepturilor şi a libertăţiĭ lealuluĭ popor român, eĭ ar vré acum sĕ ne tragă cu orĭ-ce preţ în jocurile lor bachantice, cu carĭ vor sĕ se producă înaintea lumeĭ civilisate la serbările mileniuluĭ.

De bine ce n'am avut o ḑi bună cu eĭ în tot timpul, de când ne guvernéză dela Pesta, de bine ce în tótă vremea acésta eĭ nu s'au interesat de noĭ, decât numaĭ atuncĭ, când a fost vorba sĕ ne împiedece în mersul nostru şi sĕ ne asuprescă în viéţa nóstră naţională: eĭ vin acum şi ne invită sĕ jucăm cu eĭ „csárdás" pe câmpul „Rakos" din Pesta numaĭ ca sĕ pótă ḑice lumea, că, vedĭ Dómne, tot Deak al lor a avut dreptate când a ḑis, că tóte se vor face cu fraţiĭ Românĭ în bună înţelegere.

La bachanalele străbunilor noştri Romanĭ erau sclavii, carĭ trebuiau sĕ jóce ca sĕ se veseléscă stăpânii lor.

Stăpâniĭ noştri de aḑĭ sunt mai generoşĭ. Eĭ chiamă pe cetăţeniĭ de a doua mână neprivilegiaţĭ, pe rassele aservite din tótă ţéra, ca sĕ jóce cu eĭ împreună şi sĕ prémărécă astfel „înţelépta" lor stăpânire.

Ciudat lucru! De când s'a înfiinţat ministeriul unguresc Românilor nu li-a venit dela Pesta, decât numaĭ legĭ şi poruncĭ ministeriale, carĭ li-au amărît ḑilele. Şi nu-ĭ mirare, décă în astfel de împrejurărĭ şi ceĭ maĭ blăjinĭ dintre aĭ noştri s'au desvĕţat cu timpul de-a maĭ aştepta vre-un bine pentru naţiunea lor dela putemiciĭ din capitala ungară.

De câte-orĭ s'a ridicat din partea nóstră vre-o plângere, ceĭ din Pesta ni-au închis uşile şi Tisza al lor cel cumplit ne trimitea la Bucurescĭ.

Acum de-odată, când stăpânitorii maghiarĭ vor sĕ-şĭ serbeze cu mare pompă descălecarea lor aicĭ, când vor sĕ se înfăţişeze ca cuceritoriĭ de acum o miiă de anĭ aĭ Ungarieĭ de aḑĭ, ne găsesc destul de bunĭ şi pe noĭ, părăginiţiĭ şi urgisiţiĭ „duşmanĭ aĭ statuluĭ", ca sĕ ne chieme sĕ înălţăm strălucirea serbăreĭ lor cu fiinţa nóstră de faţă.

Câtă orbiă, câtă îngâmfare! Dér maĭ mult, decât atât: nu se mulţumesc contrariĭ noştri naţionalĭ numaĭ cu simpla invitare, ci umblă chiar sĕ ne ducă cu sila la serbările lor.

Şi fiind că nu póte fi silit nicĭ un om independent sĕ jóce şi sĕ se bucure la porunca înalteĭ oblăduirĭ, se pun tóte în mişcare pentru a constrînge pe toţĭ câţĭ atêrnă numaĭ cât de puţin de ceĭ dela putere, ca sĕ îndemne a participa la serbările mileniuluĭ.

Aflăm, că în timpul din urmă funcţionariĭ românĭ, puţinĭ câţĭ sunt, dela administraţiă şi justiţiă, au început sĕ fiă terorisaţĭ de maĭ mariĭ lor în oficiu, precum şi în societăţĭ private, pe strade şi în locurĭ publice, cu scop de a-ĭ face agenţĭ pentru propaganda participăreĭ la mileniu.

Impertinenţa merge până acolo, încât se cere formal dela bieţiĭ funcţionarĭ românĭ, carĭ până acuma n'au cutezat a face nicĭ un fel de politică, sĕ facă de acĭ încolo printre Românĭ politică banffystă, sĕ condamne în public şi în tot locul pe bărbaţiĭ românĭ, carĭ sunt contra guvernuluĭ unguresc şi a mileniuluĭ.

Li-se fac imputărĭ, de ce umblă prin casele ómenilor acelora, carĭ sunt contrariĭ guvernuluĭ şi aĭ mileniuluĭ şi de ce nu se simt bine în sócietăţile maghiare.

Işĭ ridică dér capul din nou cu multă cutezare forţa brutală şi cu ocasiunea acésta, când vorba e numaĭ de-o serbare, la care în veacul de astăḑĭ nu póte fi silit sĕ ia parte nimenĭ dintre ceĭ ce nu simt în inima lor nicĭ o mulţumire, nicĭ o bucuriă.

Pe funcţionarĭ iĭ au în mâna lor ceĭ dela putere. Cu atât maĭ infamă şi maĭ laşă este dér procederea acelora dintre eĭ, carĭ se folosesc de cruda putere spre a violenta consciinţele acestor ómenĭ nevinovaţĭ şi a-ĭ face sĕ-şĭ calce chiar datoria lor, îndemnându-ĭ a se face unelte de agitaţiune politică.

Unde rĕmâne însĕ în faţa acestei miserabile încercărĭ fala şi mândria, cu care contrariĭ noştri îşĭ apĕră pretinsa lor cultură şi iubire de libertate înaintea streinătăţiĭ? Nu se tem, că acest singur fapt este de-ajuns spre a arăta în tótă golătatea eĭ barbaria, de care şi în ḑiua de aḑĭ încă este stăpânită inima lor?

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Mihaiŭ puşcaşul.

Dómne, Dómne! Cum se maĭ schimbă tóte în lume! Bine a ḑis cine a ḑis, că Dumneḑeu tot încarcă şi descarcă, ia dela unul şi dă la altul.

De s'ar scula din gropă morţiĭ şi ar vedé, cine-ĭ aḑĭ în lăcaşurile lor, ceĭ maĭ mulţĭ ar muri numaĭ decât de năcaz şi de jale, că într'acuĭ mânĭ a ajuns agonisita lor. Dér de s'ar scula moş Mihnea, tatăl luĭ Mihaiŭ puşcaşul dela noĭ din sat, s'ar pocozi lumea, ce ar face el, când ar vedé, că în casa luĭ şi în lăcaşul luĭ, care le-a lăsat la Mihaiŭ al luĭ, aḑĭ şed străiniĭ, ér Mihaiul luĭ e pustiit prin lume, s'a zărăstit din satul luĭ, s'a despărţit de binele luĭ.

Hm! Sĕracul moş Mihnea, cu mare greu s'a maĭ despărţit el de lume, jale-ĭ maĭ era de agonisita luĭ cea multă, par' că simţia, că harnicul luĭ de fecior nu i-a lua folosul. A şi ḑis pe patul de mórte, cătră ceĭ ce erau atuncĭ în casă: ţinetĭ minte, ómenĭ bunĭ, că Mihaiul meu, din tot binele ce 'i-l las, cu nimica s'a alege; îĭ vĕd eu firea, îĭ cunosc agodul, că om din el nu va fi în vecĭ, măcar că mi-am dat tótă truda sĕ-l fac om şi sĕ-l las căldut.

Cu aceste vorbe închise Mihnea ochiĭ, ér proorocia luĭ, de pe patul de mórte, s'a împlinit întocmaĭ.

Vaĭ, şi ce om maĭ era moş Mihnea, şi ce nemernic s'a maĭ ales din copilul luĭ! Apoĭ sĕ maĭ ḑică omul, că ce sĕmenĭ aceea rĕsare? Dér de unde? S'au rĕit vremile, sĕmenĭ grâu ales şi culegĭ tăciune! Vorba éiuia:

> De când îs crâşmele 'n lume
> Sĕmenĭ grâu, secerĭ tăciune!

Moş Mihnea era unul din Românii, ce slujise la domnĭ tot câte două ḑile în sĕptĕmână, că avea moşiă mare şi-ĭ era casa chiar în fruntea piaţuluĭ. Era om *mânânţăluc*, dér sprinten ca un prisnel şi lucrător, Dómne, nu l'ar fi întrecut om pe lume şi de-ar fi fost cât un deal. Apoĭ pĕstrător era moş Mihnea şi bisericos şi postelnic ca un călugĕr; lega banul cu şepte aţe, décă-ĭ întra în mână, şi nu era Duminecă orĭ sĕrbătóre lăsată de Dumneḑeu sfântul, sĕ nu mérgă el la biserică, totdéuna cu prescurĭ într'o merindare albă ca ométul, cu vin într'o glajă, cu tămâiă în hârtiuţă şi cu lumânarică de cĕră dela stupiĭ luĭ.

La vecerniă încă mergea moş Mihnea în tóte Sâmbetile şi Duminecile séra, şi în tóte sĕrbătorile. Drept, că p'atuncĭ şi făcea popa vecerniă, dér acum s'a lăsat, nu maĭ face, îĭ pare bine că gată cu slujba de diminéţa, care — Dómne iértămĕ şi nu mĕ scrie 'n osîndă — încă o îndrugă numaĭ, nu o face cum s'ar duculi, cu glas respicat, ca sĕ pricépă Creştinii.

Apoĭ când întrau posturile şi carĭ sunt ḑilele de ajun peste an, el scia maĭ bine decât popa. Şi postea moş Mihnea tóte posturile: postul mare, postul sfinţilor apostolĭ Petru şi Pavel, postul sântă Măriei marĭ, postul sântă Măriei micĭ, postul Cruciĭ, postul Crăciunuluĭ, apoĭ postea Vinerea şi Miercurea, că aşa-ĭ scris în carte, că Românul se postéscă aceste două ḑile în sĕptĕmână, ér moş Mihnea maĭ postea şi Lunea, ca sĕ-ĭ dee Dumneḑeu noroc în sĕmĕnăturĭ şi sănĕtate 'n óse.

Apoĭ cucernic ce era moş Mihnea! Cum se scula, el ḑicênd ocinaşele (rugăciunile) se îmbrăca, rugându-se se spăla, rugându-se îşĭ punea trebile diminéţiĭ în rênd, cât ceĭ sglobiĭ şi nebunĭ îl luase 'nainte eĭ ḑiceau, că moş Mihnea cântă umblând prin curte orĭ pe la grajd începe: Tatăl nostru carele eştĭ în ceriu.... mĕ Mihaĭ, mĕ, dat'aĭ la vite?.. sfinţéscă-se numele tĕu... mĕ, merĭ de le scóte apă!... vie 'mpĕrăţia ta... dă maĭ iute mĕ!..

Şi nu eşia nicĭ-odată cu carul din ogradă până nu-şĭ ridica pălăria şi făcêndu-şĭ cruce cu faţa cătră rĕ-

România şi Mileniul unguresc. La scirea, că guvernul unguresc stărue pe lângă cel român ca sĕ dea voie a se arangia trenurĭ de plăcere din România cu preţurĭ scăḑute pentru a transporta pe óspeţii de acolo la esposiţia milenară din Budapesta, s'a produs o mare mişcare în România în contra participărei fraţilor noştri din regat la sĕrbările unguresci din Budapesta. Comitetul naţional studenţesc din Bucurescĭ a adresat un manifest cetăţenilor liberĭ, în care ḑice: „Vĕ conjurăm pe libertatea şi consciinţa vóstră de a nu primi invitaţiunile ademenitóre ale duşmanului!“ Studenţii din Iaşĭ au conchiemat o mare întrunire publică pentru a protesta contra participărei României la mileniul unguresc. Gazetele oposiţionale au scris articulĭ însemnaţĭ în privinţa acésta. Chiar şi *„Dreptatea“* din Bucurescĭ a fostului ministru Nicolae Fleva scrie un articul „Sĕ nu mergem la Pesta“.

Sórtea de astăḑĭ a fraţilor noştri din Ungaria, ḑice numitul ḑiar, este cât se póte de tristă. Maghiarii sunt şi adĭ duşmanĭ neîmpăcaţĭ ai Românilor. Ei bine cum am merge noi Românii (din România) sĕ luăm parte în aşa condiţiunĭ la serbarea unguréscă dela Pesta? Acésta ar însĕmna, sĕ spunem Europei civilisate, că nedrepte sunt strigătele şi plângerile fraţilor noştri, că ei nu sufer şi că sunt numai nisce agitatorĭ, carĭ nu urmăresc vre-o îndreptăţire a lor, ci dĕrimarea statului ungar. Cine dintre Românĭ ar îndrăsni sĕ facă acésta?

Tot în sensul acesta vorbesc şi celelalte ḑiare independente, ér în cercurile tinerimei din Bucurescĭ se pregătesce o mare publicaţiune, care sĕ dea o icónă despre adevĕrata stare a lucrurilor din Ungaria, arătând tóte relele de aicĭ cu doveḑĭ luate chiar şi din mărturisirile maghiare şi care sĕ arate mai departe tóte prigonirile şi călcările de lege, ce s'au sĕvîrşit în paguba naţiunilor nemaghiare. Acésta publicaţiune, se ḑice, va apăré în tóte limbile mai lăţite ale Europei şi va fi ilustrată.

Mişcarea „tinerilor Turcĭ“. S'a încins o luptă înverşunată între Turcii dela stăpânire şi Turcii, carĭ cer reforme şi fac parte din partidul „tinerei Turcii“. Se espatriază şi se închid în fortăreţe cu sutele partisanii reformelor. Ḑilele trecute a fost osêndit la deportaţiune într'o cetăţuie unul din cei mai de frunte conducĕtorĭ ai mişcării, Ahmet Riza, care scóte o gazetă turcéscă în Paris. Guvernul turcesc, care la început părea, că va avé o purtare mai blândă, spăriat de mişcarea acésta şi vĕḑênd, că ea a pĕtruns chiar şi prin rêndurile armatei, ia acuma cele mai violente mĕsurĭ. Mai ales în contra soldaţilor a început góna. Regimente întregĭ au primit de-odată poruncă sĕ schimbe garnisóna. Unele din aceste, se ḑice, se împotrivesc poruncei. Mişcarea pacĭnică a reformatorilor póte sĕ aibă încă urmărĭ fórte seriόse. Ceea ce o ajută mult este marea sĕrăciă, cu care se luptă împĕrăţia Sultanului. Guvernul nu mai póte plăti salarele funcţionarilor. Mai ales prin provinciă funcţionarii şi militarii sunt în cel mai trist hal, sdrenţeroşĭ şi neavênd ce mânca aştéptă înzadar sĕ li-se plătéscă lefurile. In schimb însĕ Sultanul face lucs nebun. El cheltuesce pe fiă-care an câte 100,000 lire turcescĭ, o sumă de tot mare faţă cu sĕrăcia în care se află poporaţiunea. Numai cu decoraţiile Sultanul aruncă sume însemnate, împărţind pe an până la 350 de decoraţii cu briliante, fiă-care costând una peste alta câte 300 lire. Acum în urmă s'a făcut un imprumut însemnat, dér toţĭ banii s'au cheltuit pentru serbările Baisamului şi pentru plata servitorilor şi gardei Sultanului, cum şi cu bacşişurĭ la favoriţĭ.

Drapelele vechĭ române la mileniu?

Ḑilele aceste a făcut mare svon în România scirea, că în cortegiul festiv, ce se va aranja cu ocasiunea serbărilor mileniului la 8 Iunie, în amintirea încoronării, vor fi purtate şi drapelele vechĭ ale Moldovei şi Ţĕrii românescĭ, cum au fost purtate şi la încoronarea din 1867 şi vor fi închinate şi stégului unguresc. Foile din Bucurescĭ, în faţa acestei scirĭ, au cerut dela guvernul român sĕ cerceteze lucrul, şi sĕ nu sufere sĕ fiă atinsă vaḑa şi mândria ţĕrii, tocmai a acelei ţĕrĭ, care se află în legăturĭ de amiciţiă cu monarchia austro-ungară. In urma protestării gazetelor românescĭ foile oficióse dela Viena şi Budapesta au primit ordin, sĕ desminţă scirea de mai sus. Aşa „Corespondenţă politică“ ḑice, că totul este numai o neînţelegere, că drapelul României nu e cuprins nicĭ în programul serbărilor mileniului, nicĭ la încoronarea din 1867 n'a figurat; neînţelegerea provine numai că se confundă (schimbă) numele de *România* cu acela de *„Cumania“*.

Faţă cu afirmarea acésta ḑiarul *„Ziua“* din Bucurescĭ, care s'a ocupat mai mult şi mai temeinic cu acésta întrebare, declară, că esplicările „Coresp. polit.“ nu sunt îndestulitóre, căcĭ nu e vorba aicĭ de stégul tricolor al României unite, ci Romanii din regatul independent négă (tăgăduesce) Ungurilor dreptul de a purta la serbările lor marĭ, vechile steagurĭ ale Munteniei şi Moldovei, steagurile românescĭ din veacurile îndepărtate, căcĭ nicĭ-odată aceste ţĕrĭ n'au fost supuse Ungariei, nicĭ-odată pământul lor nu s'a ţinut de coróna s-lui Stefan. „Coresp. polit“. caută a esplica totul prin pretinsa confusiă dintre *„România“* şi *„Cumania“*. Sĕ ne ierte ḑice „Ziua“, dér nu e de loc confusiă“, — apoi urméză aşa:

Prin *Cumania* în veacul al 13-lea se înţelegea cel puţin o parte din Muntenia şi din Moldova; prin urmare, când „Coresp. polit“. ḑice, că nu e vorba de România, ci de *Cumania*, cu acésta, departe de a ne linişti, din contră ne tulbură şi mai tare.

Sĕ nu se uite, că în aşa numita *Cumaniă* esistau în veacul al 13-lea mai multe ducate şi voivodate românescĭ. Sĕ nu uităm, că cele douĕ principate moderne, Muntenia şi Moldova, pe pământul aşa numit al Cumaniei — în o bună parte — se întemeiară. Sĕ nu trecem cu nebăgare de sémă peste faptul, că noi astăḑĭ în regatul liber român, călcăm o parte din pământul, pe care Cumanii l'au călcat şi pe care s'au oprit invazia lor.

Fiind aşa, asigurările „Coresp. polit.“ nu ne asigură de loc.

In adevĕr, sĕ ne închipuim, că Ungurii, la mileniul lor exhibează vechile stégurĭ românescĭ, ca representând pe popórele supuse *din Cumania?* Urméză de aci, că de vreme ce nu se va pronunţa numele de Moldova şi de Valachia, ci numai acela de principatele din Cumania, urméză, ḑic, că steagurile acelea nu vor fi steagurile nóstre?

Atât adevĕrul istoric, cât şi trecutul nostru vor fi lovite: adevĕrul istoric, pentru cuvêntul, că noi nicĭ-odată nu am aparţinut de coróna ungară; trecutul nostru, fiind-că cu acésţa s'ar lovi în întemeetorii acestor ţĕrĭ şi în apĕrătorii secularĭ ai independenţei nóstre naţionale.

Şi óre, prin acéstă îndoită lovire, noi, Românii modernĭ, nu am fi atinşĭ în susceptibilitatea nóstră de popor liber, de popor amic al monarchiei Austro-Ungare?

Étă de ce comunicatul „Corespondenţei polit.“ nu mĕ satisface de loc. Cestiunea acésta va fi limpeḑită pentru mulţumirea tuturor, *numai când ni se va declara, că în serbarea mileniului, poporul, care astăḑĭ representă România modernă, nu va figura din nicĭ o epocă a trecutului sĕu istoric, fiă cât de veche şi sub nicĭ una din emblemele, prin care este cunoscut în cursul veacurilor.*

Insemnătatea istoriei naţionale.

Cuvênt introductiv la cursul de Istorie Naţională,

rostit în 24 Noemvre 1843 la Academia Michăileană*) de **Michail Cogălniceanu.**

După priveliştea lumii, după minunile naturii, nimica nu este mai interesant, mai măreţ, mai vrednic de luarea nóstră aminte decât *Istoria.*

Istoria, Domnilor mei, după ḑicerea autorilor celor mai vestiţĭ, este adevĕrata povestire şi înfăţişare a întêmplărilor neamului omenesc; ea este resultatul vîrstelor şi a esperienţei. Se póte dér, cu drept cuvênt, numi glasul seminţiilor ce au fost şi icóna vremii trecute. Karamzine, în alte cuvinte, o numesce: *testamentul lăsat de către strămoşĭ strănepoţilor, ca sĕ le slujéscă de tălmăcire vremii de faţă, şi de povăţuire vremii viitóre.*

In acésta privire atât de importantă, istoria după Biblie, trebue sĕ fiă, şi a fost tot-déuna cartea de căpeteniă a popórelor şi a fiăsce-cărui om în deosebĭ, pentru-că fiăsce-care stare, fiă-care profesiune află în ea regule de purtare, sfat la îndoirile sale, învĕţătură la nesciinţa sa, îndemn la slavă şi la faptă bună.

Domnitorul prin istorie îşĭ deştéptă ambiţia la fapte marĭ; dătătorul de legĭ, bărbatul de stat vĕd prin ce legĭ şi prin ce felurĭ de guvernare statele au înaintat séu dau înapoi; oşteanul găsesce pilde pentru arta militară; filosoful vede înaintarea şi rătăcirile geniului omenesc.

Studiul istoriei, Domnilor mei, au fost în tóte timpurile ocupaţia de predilecţiă a ómenilor gânditorĭ. Nicĭ odată însĕ n'au avut importanţa şi universalitatea de care se bucură astăḑĭ. La cei vechĭ, ea era partea numai a oştenilor şi a filosofilor, din pricina scumpetei manuscripturilor. Astăḑĭ însĕ, orĭ şi unde naţia e înaintată, istoria este citirea obştéscă a tuturor stărilor până şi cele înjosite. In Francia, ţĕranul, séra la colţul focului, ca sĕ se odihnéscă de trudele ḑilei, cetesce măreţele reforme ale Constituantei şi strălucitele biruinţe ale lui Napoleon. In Prusia, de câte-orĭ mi s'a întêmplat sĕ vĕd, în vremea popasului, pe muncitorul de pământ cetind, la umbra unui copaciu, faptele marelui Frideric.

Acéstă norocită popularitate a istoriei vine mai ales din douĕ pricinĭ: Cea întâia este, că astăḑĭ fiesce-care cetăţén are drept şi îndatorire de a se ocupa cu trebile statului, că fiăşĭ-cine doresce a sci, care sunt şi cum se păḑesc drepturile naţionale, câştigate de către strămoşĭ; şi unde póte cineva sĕ le găséscă mai bine desluşite de cât în istorie?

*) După Cronicele României vol. I. ed. 2 — reprodus şi în „Elocuenţa română“ de G. Adamescu din „Biblioteca pentru toţĭ“ editura librăriei Carol Müller — Bucurescĭ.

---

sărit de sóre ḑicea: Dómne sfinte şi sfânt rĕsărit de sóre ajută-mĭ!

Şi-i ajuta Dumneḑeu, că holdele lui erau rodite, viile încărcate, vitele-i umpleau staulul şi grajdul.

După ce-a dat Dumneḑeu sfântul de scăpară bieţii ómenĭ de focuita de iobăgiă, moş Mihnea de bucuriă a dat un an de ḑile liturgii la şepte bisericĭ din giur, în câte Joi îs într'un an. Şi lucra moş Mihnea de când se scólă ciocârlia până prinde a cânta privighitórea, şi lucra şi se ruga, şi postea şi cruţa, şi se înavuţì, de era ca un domn.

Dér nicĭ el, nicĭ lelea Solomie, fiă iertată şi mâiă pe unde-a 'nsĕrat, nu-şĭ lĕpădară portul şi datinele. Cu opincĭ l'am apucat şi cu opincĭ a âmblat păn' a închis ochii, şi cu cióreci albĭ de lână dela oile lui, şi cu suman cernit de lelea Solomie şi cu pieptar alb, fără podóbe, de pe miorile lui, şi cu căciulă négră din mieii lui, şi cu cămaşă de pânză de cânepă, grosă, ţiitóre. Er lelea Solomie încă tot cu cătrinţă a âmblat şi dinainte cu şurţ de pânză făcut de mâna ei. Numai năframa din cap şi ciobotele din picióre erau pe ea haine de cumpĕrat, celelalte tóte erau făcute de mâna ei.

Avut'a moş Mihnea cu lelea Solomie şi copii, dér n'au avut noroc la ei, unul după altul li-au murit vre-o 5—6 copii, tot când erau mai drăguţĭ de prindeau a âmbla în picióre. Dat'au slujbe, fost'au pe la mănăstirĭ, chiar şi la mănăstirea din Nicola au fost, dóră dóră s'a milostivi Dumneḑeu sĕ le dee noroc şi la copii, dér pace! Care copil cum îl avea, trăia doi până 'n trei anĭ şi muria.

In urma urmelor, — după ce-şĭ luase mandatul de a mai avea copii, ér cei ce-i avuseră le muriră, — când erau luaţĭ de vre-o 20 de anĭ le mai dăruì Dumneḑeu un pruncuţ, parte bărbătéscă chiar pe la arhangelii Mihail şi Gavril. Bucuria lor era mare dér şi o ţîr de îngăimăcélă se întêmplà, când venì vremea sĕ-i pună nume. Moş Mihnea ar fi vrut, ca la pruncuţ sĕ-i fiă numele Gavrilă, c'apoi i-ar fi ḑis Gavriş ca la tată-s'o; lelea Solomie ḑicea, că sĕ-i pună numele Mihailă, ca sĕ-i pótă ḑice Mihaiŭ, dór' a fi mare cântăreţ ca diacul Mihaiŭ pe care lelea Solomie tot-déuna-l asculta plângênd când cânta din strană fericirile şi alte cântărĭ sfinte. In urmă, spunêndu-le şi părintele, că în carte încă Mihailă-i pus întâiŭ apoi Gavrilă, îi puseră numele Mihailă şi-i ḑiseră Mihaiŭ, ca la diacul.

Şi purta lelea Solomie pe Mihaiŭ pe la tóte mănăstirile şi-l închina la tóte icónele şi dĕdù slujbe pentru el sĕ fiă sănĕtos şi sĕ aibă vieţă îndelungată. Şi crescea băiatul ca din apă şi era ţinut cu ce-i cerea inima şi era scutit ca lumina ochilor.

Venì vremea, de era Mihaiŭ de 6 anĭ, şi-l dase moş Mihnea la dascălul din sat la învĕţătură. Şi lelea Solomie da mai în tótă ḑiua câte-un ban la dascăl, ca sĕ-l dee lui Mihaiŭ, dóră dóră va îndrăgì scóla. Er moş Mihnea îi da dascălului caş şi urdă şi mierţe de grâu, ca sĕ-l înveţe mai pe pont de cât pe ceialalţĭ băiaţĭ. Nu l'ar fi pus la ceva lucru pentru cât bine 'i în lume. Va avea el vreme şi de lucru, după ce va mai cresce; amu, până împlinesce 12 anĭ, nu-l rup dela învĕţătură.

Şi, ce sĕ ḑică omul, în şcólă făcea Mihaiŭ spor mai bun decât alţĭ copii de vêrsta lui, că dascălul mai mult sta de el decât de alţii şi avea cărţĭ şi hârtii de tot felul, că lelea Solomie-i lua orĭ ce ar fi poftit. Când era de 12 anĭ, cânta în strană lângă dascălul şi ḑicea apostolul, ér lelea Solomie şi moş Mihnea, când îl audiau, plângeau de bucuriă şi ḑiceau: Dómne ţine-ni-l!

După ce trecù de 12 anĭ, îl ţinù acasă, sĕ-l înveţe trebile găzduşagului, că numai pe el îl avea şi lui trebuia sĕ-i rĕmână tótă agonisita. Dér p'acasă puţină trébă făcea. De-l trimitea mă-sa sĕ dee la un viţel, el se juca cu viţelul de-l făcea împungĕtor, de-l trimitea la tăetor după vre-o douĕ lemne, sta şi se juca cu

A doua pricină, şi cea de căpetenie. este aflarea tiparului, mulţumită, şi de o miiă de orĭ mulţumită aceluia, care dintâiu a găsit acéstă artă, cea mai mare împraştiitóre şi păstrătóre a întêmplărilor, fără ca istoria nicĭ odată n'ar fi ajuns în cinstea universală, în care se află. Nicĭ nu pot sĕ vĕ arăt cât lipsa acestei înalte aflărĭ arunca nedumerire în povestirĭ, nesiguranţă şi întunerec în tot. Acéstă lipsă, Domnilor mei este pricina, că între Românĭ, chiar şi între cei mai însemnaţĭ, se găsesc aşa de puţinĭ, carĭ cunosc istoria. Tiparul, la noi, nu este încă destul de slobod şi de împrăsciat: noi n'avem încă publicată în limba naţională măcar o istorie universală*) şi ce vorbesc de istoria universală, când chiar analele patriei nóstre zac în întunerec, păstrate numai în nisce manuscripte, din carĭ douĕ, din pricina copiştilor nu se potrivesc**).

Décă istoria în deobşte, adecă a neamului omenesc, este aşa de interesantă în resultatele sale, cu cât mai mult trebue sĕ ne fiă istoria patriei, a locului, unde am vĕdut diua? Omul tot-déuna înainte de neam şi-a iubit familia, înainte de lume şi-a iubit neamul şi partea de pămênt, fiă mare. fiă mică, în care el s'a născut, a petrecut dulcii anĭ ai copilăriei ce nu se mai întorc, a simţit cea întâiŭ durere de bărbat. Acest simţemênt sfânt, nu cunosc încă nicĭ un neam, nicĭ o seminţiă cât de brută, cât de sĕlbatică, care sĕ nu-'l aibă. M'aşĭ întinde prea departe de subiectul meu, décă m'aşĭ pune a vĕ arăta pilde despre acésta: ele sunt nenumĕrate.

Ce interes mare trebue sĕ aibă istoria naţională pentru noi, îmĭ place a crede, că şi d-vóstrĕ o înţelegeţĭ ca şi mine. Ea ne arată întêmplările, faptele strămoşilor noştri, carĭ prin moştenire sunt şi ale nóstre. Inima mi se bate, când aud rostind numele lui Alexandru cel bun, lui Ştefan cel mare, lui Mihai Viteazul; da, Domnilor mei! Şi nu mĕ ruşinez a vĕ dice, că aceştĭ bărbaţĭ pentru mine sunt mai mult decât Alexandru cel mare, decât Annibal, decât Cesar; aceştia sunt eroii lumii, în loc că cei dintâiu sunt eroii patriei mele. Pentru mine bătălia dela Rĕsboienĭ are mai mare interes decât lupta dela Termopile, şi isbânzile dela Racova şi dela Călugĕrenĭ îmĭ par mai strălucite decât acelea dela Maraton şi Salamina, pentru-că sunt câştigate de către Românĭ! Chiar locurile patriei mele îmĭ par mai plăcute, mai frumóse decât locurile cele mai clasice. Suceava şi Tîrgoviştea sunt pentru mine mai mult decât Sparta şi Atena! Baia, un sat ca tóte satele pentru străinĭ, pentru Românĭ are mai mult preţ decât Corintul, pentru-că în Baia, avanul Riga*) al Ungariei, Mateiŭ Corvinul, vitézul vitezilor, Craiul Crailor, cum îi dicea Sixt IV, rănit de sabia moldovană, fŭ pus în fugă şi uită drumul patriei nóstre!

Trebuinţa istoriei patriei ne este neapărată chiar pentru ocrotirea drepturilor nóstre împotriva naţiilor străine. Ne-avênd istorie, fiesce-care popor duşman ne-ar puté dice cuvintele d-lui Aaron. „Inceputul ce ai este necunoscut, numele ce porţĭ nu este al tĕu, nicĭ pămêntul pe care locuescĭ! sórtea ta aşa a fost, ca sĕ fii tot după cum escĭ: lapădă-te de începutul tĕu, schimbăţĭ numele séu primesce pe acesta ce ţi-l dau eu, ridică-te şi du-te din pămêntul pe care locuescĭ, căcĭ nu este al tĕu şi nu te mai munci înzadar, căcĭ tu nu poţĭ fi mai bine de cum escĭ“. Şi în adevĕr, tóte aceste cuvinte ni s'au dis de către străinĭ; începutul nostru ni s'a tăgăduit, numele ni s'a prefăcut. pămêntul ni s'a sfâşiat, drepturile ni s'au călcat în picióre, numai pentru-că n'am avut consciinţa naţionalităţii nóstre, numai pentru-că n'am avut pe ce sĕ ne întemeiăm şi sĕ ne apărăm dreptăţile.

Domnilor, când aş fi aşa de norocit sĕ desvoltez mai mult în inima d-vóstrĕ interesul pentru istoria patriei, m'aşĭ făli, că am sporit în d-vóstrĕ şi iubirea către patriă şi că, prin urmare, am contribuit la păstrarea naţionalităţii; căcĭ, ce póte mai mult sĕ ne-o păstreze, decât acéstă istoriă, care ne arată ce am fost, de unde am venit, ce suntem, şi, ca regula de trei, ne descopere şi numĕrul necunoscut: ce avem sĕ fim!

O asemenea carte ar trebui sĕ fiă pentru noi aceea ce Iliada era pentru Grecĭ. Şi sĕ mĕ credeţĭ, domnilor, că şi istoria nóstră are întêmplărĭ, are portreturĭ, carĭ nicĭ-de-cum n'ar rĕmânea mai jos decât eroii celor vechĭ. décă acestora li s'ar scóte aureola poetică, cu care pana geniului i-a înfrumseţat. Totul este, că vécurile eroice şi mitologice au trecut de mult, că astădĭ poesia nu se găsesce nicĭ măcar în versurile poeţilor şi că numai un Omer a fost în lume.

Negreşit, că istoria Spartei, a Athenei, a Romei are mai mult interes decât a nóstră pentru tot străinul: d'intâiu pentru-că Grecii şi Romanii sunt popórele, carĭ până acum resumă civilisaţia şi lumea vechiă; al doilea pentru-că înrîurirea lor încă până astădĭ se păstréză asupra nóstră prin pravile religióse şi civile, prin sciinţe, prin arte, prin pămêntul ce l'am moştenit dela dênşii, şi în sfîrşit pentru-că tótă instrucţia clasică a junimei încă astădĭ se radimă pe istoria Grecilor şi Romanilor; şi mai ales pentru-că faptele acestor popóre s'au scris de nisce bărbaţĭ ca Tucidid, ca Tacit, ca Tit-Liviu. Sub aceste privirĭ, eu singur mărturisesc interesul universal al istoriei grece şi romane; dér în ce se atinge de curagiul individual, de îndrăsnéla faptelor, de statornicia apărării, de mărinimia şi bărbăţia Voevodilor noştri, carĭ, deşi pe un teatru strîmt şi cu micĭ mijlóce, au sĕvârşit lucrurĭ uriaşe, în tóte aceste, domnilor mei, nu mĕ tem de a dice, că istoria nóstră ar fi mai jos decât istoria a orĭ şi cărui popor vechiŭ séu nou.

Lupta naţională a Românilor, carĭ mai trei veacurĭ, au apărat cu sabia Creştinătatea în potriva tuturor puterilor Islamismului, domnia lui Alexandru cel Bun şi a lui Mircea cel Bĕtrân, al cărora nume rĕsunau dela Marea Baltică pana la porţile Bizanţiei, strălucitele fapte ale unui Ştefan cel Mare, blânda figură a lui Neagu V. V., carele, ca Ludovic XII al Franciei, lăsă sfătuirĭ fiului sĕu cum sĕ domnéscă, abdicarea lui Petru Schiopul, care preferă sĕ se scobóre de pe tronul Moldaviei decât sĕ plătéscă bir Turcilor, chipul măreţ şi în tocmai ca al lui Ahil al lui Mihaiŭ Vitézul, singurul Voevod ce ajunse a uni părţile Daciei vechĭ şi a se puté întitula: „Mihail cu mila lui Dumnedeu, Domn Valahiei, Moldaviei şi Transilvaniei“, inima de erou şi geniul bărbătesc a Dómnelor Elena şi Florica, patriotismul preotului Fărcaş şi înalta înţelepciune a lui Miron Costin, carele cu aceiaşĭ mână purta sabia spre apărarea patriei şi condeiul spre scrierea analelor naţionale, rivalitatea numai spre bine a Domnilor Mateiŭ şi Vasile, marile planurĭ sprijinite de marĭ talenturĭ a lui Şerban Cantacuzino, pentru care tronul Valachiei se părea prea mic şi rîvnea tronul Bizanţiei, apărarea a nouă-spredece plăeşĭ în cetatea Neamţului împotriva armiei întregĭ a lui Sobieţki, mântuitorul Vienei; tóte aceste figurĭ, tóte aceste fapte ar merita mirarea chiar a străinilor, când istoria nóstră ar fi mai bine cunoscută.

Voiţĭ, însĕ, un interes de roman, varietate de întêmplărĭ, episodurĭ patetice, tragedii, carĭ sĕ vĕ scótă lacrimĭ din ochĭ, grozăvii, carĭ sĕ vĕ ridice pĕrul pe cap, apoi nu voiŭ avea trebuinţă decât sĕ vĕ povestesc crudimile şi viéţa aventurieră a lui Vlad Ţepeş, mórtea vrednică de un principe a lui Despot Eraclidul, domnia lui Alexandru Lăpuşneanu, intrarea Cazacilor sub Hmelniţki în Moldavia, care singură este o poemă întrégă, năvălirile Tătarilor, tăierea lui Brancoveanu şi a familiei sale, una din cele mai triste priveliştĭ ce istoria universală póte înfăţişa, catastrofa lui Grigorie Ghica, în care se întîlnesce tot neprevĕdutul dramei, şi câte alte scene grozave şi uimitóre, câte alte întêmplărĭ de cel mai mare interes chiar pentru indiferenţĭ!

Pe lâng acestea, istoria Românéscă mai are un interes şi mai universal. Patria nóstră, prin o sórtă vrednică de tótă jalea a fost menită din cea mai bĕtrână vechime sĕ fiă teatrul năvălirilor şi a rĕsbóielor străinilor. Inaintea veleatului creştinesc găsim pe Darie, pe Alexandru cel Mare, pe Lisimah, luptându-se cu Dacii, a cărora pămênt l'am moştenit noi.

(Va urma.)

*) Prima istorie universală în limba română s'a publicat la 1846 de către Aaron Florian sub titlu: *Istoria lumii.*

**) Primele colecţiunĭ de cronicĭ vechĭ s'au publicat în *Magazin istoric*, revistă redactată de A. T. Laurian şi N. Bălcescu (între a. 1846—1848) şi în *Letopiseţele Moldovei* adunate de M. Kogălniceanu (întâia ediţiă la 1852; a doua la 1872). La 1853 a apărut *Cronica lui Şincai.* Aceste trei au pus fundament scrierilor istorice seriόse în literatura română.

*) Riga=rege.

SCIRILE DILEI.

— 30 Martie.

Restanţele de dare şi dreptul de alegere. Atragem atenţiunea alegĕtorilor românĭ asupra disposiţiunei legei electorale, după care în nouĕle liste ale alegĕtorilor pe anul curent *numai aceia vor fi întroduşĭ, carĭ până la 15 Aprilie n. c. vor fi plătit totă darea de stat directă şi indirectă pe anul trecut, 1895.*

—o—

Lucrurĭ slabe. Inspectorul unguresc de scóle al comitatului Turda-Arieş a făcut cunoscut în adunarea comitetului comitatens dela 8 Aprilie, că el a primit o plângere iscălită de mai mulţĭ Românĭ din Scărişóra, carĭ pâresc pe preotul lor Todor Lazea, că s'a vîrît sĕ le fiă învĕţător fără de a-l fi dorit cine-va şi că *pentru-că a învĕţat pe copii în scolă dela 20 Febr. până la finea lui Martie a pretins sĕ-i plătéscă 300 fl.!* Comitetul comitatens a hotărît sĕ facă arătare la Consistorul gr. or. din Sibiiu cerênd numirea unui învĕţător diplomat, dér a hotărît tot-odată sĕ facă arătare şi *la guvern.* — E peste mĕsură trist şi ruşinos, că Românii din Scărişóra chiar într'o causă aşa de gingaşă caută dreptate la duşmanii noştri, pârîndu-se unii pe alţii înaintea lor. Décă preotul Lazea este tocmai aşa de lacom şi ticălos, precum l'au arătat ei, — ceea ce noi nu credem, — atuncĭ de ce nu s'au întors cu jalba către Consistor, căcĭ dóră Consistorul este mai marele preoţilor şi scólelor nóstre, ér nu inspectorul ungurasc?

—o—

Invierea la Fiume. Un cetitor şi amic al fóiei nóstre ne scrie din Fiume, că Invierea s'a serbat de astă-dată cu mare pompă în biserica gr. or. din acest oraş şi a fost mai splendidă procesiunea decât la biserica romano-catolică. Aicĭ Invierea a fost la 4 óre diminéţa. Incă înainte de óra acésta poporul se îmbuldi sĕ vadă st. mormênt, care era păzit de doi soldaţĭ înarmaţĭ, la carĭ s'au adaus apoi un cadet substitut cu 16 suboficerĭ, aceştia formând garda s.-tului mormênt. Afară de biserică a fost o companiă de soldaţĭ în paradă, în frunte cu musica regimentului de infanteriă conte de Iellacicĭ Nr. 79. In biserică era un public fórte frumos, ér afară era aglomerată o mulţime aşa de mare, încât nu se putea trece pe stradele cele largĭ şi bine arangiate, pardosite peste

---

sĕcurea, ciocârtind cu toporul unde numai nimeria, de-l trimitea p'un ceas douĕ la vite, el âmbla după pui de pasĕre prin pădurĭ, ér vitele le lăsa în erburile ómenilor, de avé ce plăti moş Mihnea după el, — orĭ că le ţinea la vale mórte de fóme şi el se scălda cât era diuliţa de mare; de-l ducea tată-s'o la plug ca pogăniciŭ, sĕ mâie vitele, cum da căldura începea a scrânci mai că-i e fóme, mai că-l strînge opinca, mai că-l dóre capul, până în urmă-l lăsa tată-s'o acasă şi mai bine era singur, decât sĕ-l audă scrâncindu-se.

Când vedea moş Mihnea marafeturile lui Mihaiŭ, dicea către lelea Solomie: Tu muiere hĕi! Tu, din copilul ĕsta al nostru s'a alege un pierde-véra; tu, vedĭ că-i mai cât mine de mare şi nimic nu prinde, nimic nu lucră. Eu, când eram de vrêsta lui, săpam în brazda domnéscă şi seceram şi adunam fân, ér el nicĭ de mânat boii la plug nu vré; óre ce s'a alege din el?

— D'apoi lasă-l, moşnege, începea lelea Solomie, avem din darul lui Dumnedeu slugĭ, carĭ sĕ lucre şi pentru el, îi tînĕr, sĕracul, vedi-l că-i numai ca o canură, lasă-l, că s'a sătura el de lucru numai sĕ-l ţină Dumnedeu.

— Sătura, sătura! dicea moş Mihnea, dér de nu s'a deda de mic la lucru, cum vom închide noi ochii va prăpădi tot ce i-a rĕmânea de noi. apoi sciu, că s'a sătura de lucrat în brazdă străină.

Da cum sĕ nu? grăia lelea Solomie; ce şi cutezĭ a dice aşa posne, ai grije, că-i grăi în ceas rĕu! Cui are sĕ sémene el sĕ se facă prăpădit, că neam din neamul nostru tot ómenĭ harnicĭ a fost şi ómenĭ de omeniă. Nu cobi a rĕu, că-i pĕcat de mórte.

Aşa trecŭ di după di, sĕptĕmână după sĕptĕmână, lună după lună, an după an şi Mihaiŭ se făcŭ om cât ómenii, dér nicĭ scia săpa cum se cade, nicĭ secera, nicĭ cosi, nicĭ mulge oi, nicĭ strînge caş, nicĭ îmblăti, ci âmbla de colea până colea, ér bietul tată-s'o zlotia şi se zolia din nópte 'n nópte. Vara mai mergea şi el la câmp cât de voiă, mai mult de ruşine, dér sporul, ce-l făcea, l'ar fi făcut şi durmind la umbră. La căratul bucatelor şi a nutreţelor de pe câmp era harnic, că mergea pocnind din sbiciŭ a tală pe lângă cei patru boi, dér cu furca nu arunca în car, nicĭ pe stog, ca sĕ nu 'i se scormonéscă cum-va junghiurile; clădi carul, orĭ stogul nu scia, decĭ tot sporul ce-l făcea ce era, că ţinea sbiciul sĕ nu se piérdă; sluga arunca cu furca, ér bĕtrânul clădea.

Dér Duminecile şi sĕrbătorile nime nu era mai întâiŭ decât el, — gătat colea găzdăcesce, — la biserică; cânta în strană de mângăia pe tată-s'o şi pe mumă-sa p'o sĕptĕmână 'ntrégă, apoi după prând tot el era cel dintâiŭ şi la joc. El începea jocul iuind:

Cine m'o făcut pe mine
Dee-i Dumnedeu tot bine,
Că m'o făcut om frumos
Fetelor de bun folos,
Şi m'o făcut după şură
Sĕ-mĭ dee fetele gură!

Şi fetele rîdeau şi se coteau ş, se uitau numai pe sub gene la eli care de care se îmbulzia sĕ jóce cu el, care de care sĕ-i între în voiă, că orĭ cum dér era feciorul lui moş Mihnea, singur singurel la părinţĭ, apoi Mihnea era numai unul la noi în sat, ér ca Mihnea puţinĭ se aflau şi 'n satele vecine.

— Sĕrile nime nu *horia* frumos ca el, în şedĕtóre nime nu era opşegos ca el, că cetia opşagurile de pe scrisóre şi mai dicea şi din cap.

Aşa trecŭ vremea până era de douĕ-decĭ de anĭ de-l scriseră sĕ mérgă la asentare. Dér atâta s'a sbătut moş Mihnea, împins de lelea Solomie, până l'au vĕdut scăpat, cu drept de a se însura. — „M'o suit la patru sute bune scăparea lui Mihaiŭ“, dicea moş Mihnea către ómenĭ, „dér ce sĕ fac, îmĭ era jele sĕ-l sciu dus cătană, că numai pe el îl am.

tot cu asfalt. După 4 óre au eşit cu procesiunea, urmând după musică Prea cuvioşia Sa Archimandritul militar greco-oriental şi protopopul oraşului Cossanovicī cu tot clerul. Procesiunea a pornit dela strada Molo, unde e situată biserica, pe marginea Mărei Adriatice, prin stradele Lido, Urményi, Bottaio, Andrasi şi piéţa Scarpe şi după aceea pe Corso. Tótă cetatea era în picióre. Procesiunea a ţinut până la 6 óre, după aceea drept credincioşii, carī nu s'au împărtăşit în pareseme cu ss. taine au primit în diua de Inviere s. cuminecătură şi cu aceste s'au depărtat. La 9½ s'a ţinut s. liturgiă. Cetatea Fiume e situată lângă mare cu 36,000 locuitorī, carī vorbesc tóte limbile lumii. Fiă-care naţiune avêndu-şī moravurile sale şi sentimentele sale proprii. — Majestăţile Lor Regele şi Regina României, ne mai scrie amicul nostru, se află acum la Abbazia (Austria-Istria) în Villa Angelina, care este edificată lângă Marea Adriatică (Quarnero).

—o—

Preţurile bucatelor, carī în ajunul sêrbătorilor erau în România fórte scădute, au început de odată a se urca în mod simţitor. Acésta din causa scirilor rele, ce vin din America cu privire la starea sêmênăturilor din acest an. Cucuruzul însĕ continuă a fi fórte ieftin.

—o—

„Dascălī valahī în contra mileniuluī“. Sub acest titlu publică „Magyar Hirlap“ scirea, că primarul comunei Fochetĕu (Feketóth) a făcut arătare la fisolgăbirĕul Kékus Jstván, că învĕţătorul român din acel sat, d-l *Vasilie Teuca*, în fiă-care sêptêmână adună pe locuitorii din comună şi, în loc de-a juca „osárdás“ înaintea lor, îi învaţă cântarī, în carī se batjocuresce mileniul şi se înjură Ungurii. Dér sĕ vedī pozná când fisolgăbirĕul a trimis sĕ se facă cercetare, nu s'a aflat un singur martor pentru primar, ci toţī ţĕranii românī din sat au spus, că cele dise în contra învĕţătorului lor sunt minciunī. Décă e adevĕrat acésta, apoi onóre bravilor Românī, dér ruşine primarului, care cutéză de-a eşi cu astfel de minciunī!

—o—

Cine este al 3-lea şarlatan? Intre „Mariile lor“ d-nii deputaţī dela Budapesta, după cum aflăm din foile unguresci, adīmâne are sĕ ésă la ivélă *un al 3-lea şarlatan*, care a fost prins cu mâţa 'n sac la *jocul de cărţī* în casina „boerilor“ unguresci. Numele încă nu 'i s'a descoperit, dér prin unele foi din Budapesta a început sĕ se vorbéscă de tréba asta şi se aştéptă în tot momentul sĕ-i dea cine-va la ivélă şi numele. E apróape sigur, că şi acest şarlatan este un deputat, ca şi Babo Emil, despre care am scris Dumineca trecută. Babo, de când a fost dat de gol, nu şī-a mai arătat nasul prin Pesta. A tot fugit dintr'un loc într'altul, dela Viena la Arad, dela Arad la Seghedin, după cum fugea în urma lui şi faima şarlătăniei comise de el, dér la urmă 'i s'a înfundat, n'a mai avut unde fugi şi aşa şī-a pierdut de-odată urma. Mandatul de deputat încă şi-l'a depus. A fost deputat kossuthist ales la Seghedin. — Vai de ţéra, care a ajuns sĕ fiă chivernisită de astfel de ómenī!

—o—

„Noii-Maghiari“ în Viena. O gazetă vienesă dintre cele mai de frunte scrie, că în Viena s'a înmulţit aşa de mult numĕrul criminalilor jidanī, încât va trebui cât mai curênd sĕ se înfiinţeze pe séma lor o *temniţă de religiunea mosaică*. Bătĕtor la ochī e, că în partea cea mai mare acestī Jidanī hoţī, cum spune fóia vienesă, sunt *uj-magyar-ī* din Ungaria, carī cu purtarea lor nu prea fac cinste fraţilor lor Ungurī de-acasă.

—o—

Producţiunea sodalilor românī din Braşov, ce s'a dat în diua a doua de Pascī, a fost şi de astă-dată cercetată de public numĕros, deşi classa mai inteligentă a societăţii nóstre a fost mai slab representată ca de obiceiū. Ne-a plăcut cu deosebire corul, care a cântat „Marşul cântăreţilor“ şi „Uite mamă“ cu succes fórte frumos. D-nii *C. Voicu* şi *C. Sibianu*, ca declamatorī, au fost viu apludaţī. Representarea comediei „Iorgu dela Sadagura“, a format punctul culminant al producţiunei. E o piesă frumósă acésta şi bine potrivită pentru astfel de ocasiunī, dér e lungă şi timpul de preparaţiune, cum audim, a fost fórte scurt; din causa acésta unii dintre diletanţī n'au putut sĕ-şī studieze destul de bine rolurile, trădând nesiguranţă în mişcărī şi în predare. Prin asta s'a detras din efectul piesei, care de altmintrelea a fost ascultată cu multă atenţiune până la fine. Cu deosebire bine a jucat d-l *G. Purcărea*, care a făcut pe pitarul Damian şi d-l *I. Ardelean*, care a făcut pe surdul, apoi d-rele Alexandrina *Tocanie* şi Epifania *Balea*, carī au arătat mai multă siguranţă în rolurī. Intre cei cu rolurī mai grele a fost şi d-l *I. Furnică*, care a representat pe strengarul Iorgu. D-nii *V. Micu*, *V. Muscalu*, *N. Arsu*, *N. Loga* şi *N. Ardeleanu* au avut rolurī mai uşóre.

—o—

Logodnă. D-l *Emiliu I. Marcu*, absolvent de teologia, s'a logodit cu d-ra *Leontina Boghian* din Berchesnl de Câmpiă, fost elevă a internatului Reuniunei femeilor române din Braşov. — Dorim fericire tinerei părechī.

—o—

S'a perdut la producţiunea teatrală de Joi sérā, dată în reduta oraşului, o pelerină (guler) vênătă închisă, ce era acăţată în toaleta damelor. Aflându-se cum-va acéstă pelerină, care a putut fi luată cu alte haine din eróre, respectivul este rugat a-o preda proprietarei depunêndu-o la administraţia fóiei nostre.

—o—

NECROLOG. **Iuliu Pop**, învĕţător în Năsĕud, a rĕposat la 7 Aprilie n. c. în al 36-lea an al etăţii şi al 12 al căsĕtoriei. 'L jălesce întristata-i soţiă Raveca n. Ciuta cu 3 fii şi numĕróse rudenii. — Fiă-i ţĕrîna uşóră!

Cestiunī şcolare.

Raport şi comentar.

Asupra apelului: ***„O întrebare sinceră şi o propunere*** *către d-nii învĕţătorī români din Transilvania şi Ungaria“.*

In anul trecut lansasem ideia de-a espune viitorului: **„Icóna şcólei române“**, *la finea secolului al XIX-lea:* **Un Album** *în biografii şi portrete ale membrilor actualī ai corpului didactic român de sub coróna Sft. Ştefan“.*

Despre acéstă ideiă s'a scris prin foi fórte puţin, dér cu atât mai mulţī aderenţī mi-au trimis părerile lor pe cale privată. In acelaşī timp o spun cu deosebită satisfacţiune, că chiar mai multe reuniunī învĕţătoresci au primit unanim ideia, éră altele mi-au cerut mai întâiū deslușirī speciale, că cum aşī dori eu a se esecuta lucrul acesta. Când am făcut apelul, eu pentru aceea nu dedusem desluşirī speciale, pentru-că nu voiam sĕ preocup pe nimenī cu părerile mele, voind a afla în acelaşī timp altele nouĕ în direcţiunea acésta, dela alţī colegī.

Din totul a eşit un lucru: că o parte însemnată dintre d-nii colegī nu m'au înţeles cum se cade în ceea ce doream eu în special a se face. Şi acésta din causa amintită.

Aşa d. e. d-l coleg *Romul Simu*, rĕspundênd la apelul meu în N-rul 141 al *„Tribunei“* din anul trecut, dice între altele:

„Eu“, din parte-mī, sunt cu trup cu suflet pentru realisarea acestei idei. Nu mĕ pot însĕ uni cu d-l Dariu în modul esecutării acestei opere. Nu aflu destul de potrivite scopului „portretele şi „biografiile“ învĕţătorilor, care ar avé sĕ compună albumul din cestiune. Şi pentru ce mii, orī sute de portrete de ale dascălilor?“

„Cu mult mai ducĕtóre la scop cred, însĕ, că ar fi monografiile şcólelor, în cadrul cărora ar încăpé şi date din viéţa şi faptele învĕţătorilor actualī“.

La acésta n'am rĕspuns atuncī, ca éră-şī sĕ nu preocup pe nimenī. Acum e vremea sĕ rĕspund.

In fond şi eu tot acelaşī lucru voiesc, ca şi d-l Simu; deosebirea e numai în formă, că dênsul voiesce *sĕ lege biografia învĕţătorului de monografia şcólei, ér eu voiesc sĕ leg monografia şcólei de biografia învĕţătorului.* Intrebarea e acum, care dintre aceste douĕ formule e mai practică?

Voiū cerca sĕ dovedesc. Din formula d-lui Simu ar reeşi, că: *„şcóla este învĕţătorul“*. Din formula mea reese, că: *„Invĕţătorul este şcóla“*. Pe partea mea sunt toţī pedagogii şi în chipul acesta sigur, că şi d-l Simu. Orī-ce lucrare omenéscă se sĕvĕrşesce de individī, ér lucrările omenescī desĕvĕrşesc pe individī. De aceea şi istoria a admis adī în descrierea întêmplărilor *principiul biografic*, întemeindu-l, adecă pe biografii caracteristice ale bărbaţilor, împrejurul cărora se învêrtesc faptele lor, căcī ei le-au sĕvĕrşit. Tot aşa se urméză şi cu monumentele. Ele represintă diferiţī individī din diferite epoce împreună cu faptele, carī au făcut acea epocă.

Monumentul d. e. al marelui dascăl *G. Lazăr*, din Bucurescī, nu represintă numai persóna sa, desbrăcată de orī-ce fapte, ci ne represintă pe marele dascăl, care la 1816 cu abecedarul în mână: *„trecu muntele, sĕ spună Românilor de sub domnia Fanarioţilor, că erau Românī“*. Da, G. Lazar cu abecedarul lui a sdrobit sabia lui Ipsilanti, a spulberat pe Fanarioţī în vênt, a rĕsbunat mórtea lui Tudor Vladimirescu, a redeşteptat némul românesc din amorţire, şi la 1877 a dat României neatêrnarea. Écă în scurt, ce vedem aruncând o privire şi numai fugitivă asupra monumentului lui George Lazăr.

Ei bine, dascălii noştri nu sunt alt-ceva, decât nisce micī Lazărī prin comunele lor. Décă marele Lazăr a putut sĕvĕrşi astfel de fapte într'o ţĕră şi într'o vreme atât de critică pentru némul românesc, apoi cred şi aştept şi cu mine tot némul, că prin comunele lor fiă-care învĕţător are sĕ sĕvĕrşéscă în mic aceea, ce Lazăr a sĕvĕrşit în mare.

Şi ce voiesc eu acum cu albumul din cestiune? Nimic alta, decât sĕ ridic câte un mic monument acestor Lazărī, prin aceea, că-i voiu eternisa prin portretele şi biografiile lor în opera amintită.

Viitorul privind modestele lor portrete şi cetind faptele lor îşī va

---

— „Amu eştī cât ómenii, dragul mamii“, dicea lelea Solomie către Mihaiū, „amu vedī de-ţī află o fată potrivită şi te însóră, că amu numai cu muiere ţi-e dator Dumnedeu. Noi suntem bĕtrânī şi am dori sĕ te vedem aşedat, până nu ne mutăm în ceea lume“.

Şi Mihaiū nu aştepta mult îmbiat, dér la noi în sat nicī o fată nu 'i se părea destul de potrivită pentru el. Decī merse tocmai în al şeptele sat, cale de o di, peste apă dela noi în satul numit Prăbuşita. Dér este o dicală:

Prăbuşita-i peste apă
Nu mai afli un om de trébă!

Şi dicala asta se potrivi de minune şi cu nevasta lui Mihaiū, cu Melania cea frumósă. Că frumósă era, nu-i vorbă, şi fălósă, tot gătată âmbla şi tot rîdînd, dér nicī sĕ fi âmblat Mihaiū cu opincī de fier şi cu bâtă de oţel n'ar fi aflat o fată după firea lui ca pe Melania. După ce-şī cunoscū moş Mihnea bine nora, dicea clătind din cap: şi-a aflat sacul petecul.

Nu-i vorbă, până trăi bĕtrâna, lelea Solomie, mergeau lucrurile casei strună, şi până trăi moş Mihnea mergea şi găzduşagul, că-l mânase cum scia; dér lelea Solomie murī, că omul nu póte trăi cât lumea, şi cum murī lelea Solomie, îndată se cunoscū, că ea nu-i; laptele nu mai era aşa smântânos, găinile încetară de-a se oua, brânza trecea mai repede, puii-i mâncau ciórele, pe cocoş îl omorī uliul, stupii nu mai roiau, porcii nu mai dau atâta grăsime, ér bucatele le mâncau mai tare şórecii; se vede, că baba dusese mana dela tóte. Ér după ce murī şi moş Mihnea gândiai, că apa mână averea rĕmasă de el.

Mai întâiū şi 'ntâiū, după ce murī bĕtrânul, se puse Mihaiū şi-şī cumpără puşcă. De atuncī l'a şi poreclit satul: *Mihaiū puşcaşul*, că până într'aceea Român dela noi nu ţinuse puşcă 'n casă. Âmbla Mihaiū cu puşca pe dealul viilor după iepurī, pe la boerescul şi pe la tĕul cel fără fund după raţe, pe miriştinī după porumbei sĕlbaticī. O di ca alta era dus. Diminéţa-şī umplea traista de merinde, îşī făcea fişagurī şi hai, cu un capău după el. Ca de-odată cu puşca cumpĕră şi un capău şi o traistă vênătorésca dela o unguróică, al cărei bărbat fusese vênător, dêdū pe ele câte-va merţe de grâu, mai ceva brânză şi slănină. Când îl vedeau bĕtrânii dela noi omorînd vremea cea scumpă cu puşca, clătinau din cap şi diceau: sĕrace Mihne, cum ţi-a puşca Mihaiū binele, ce 'i l'ai lăsat!

Âmblând cât fū văruţa de mare cu puşca, nu putū sĕ-şī védă şi de lucrul câmpului, decī moşia şī-o dete 'n parte, cucuruzele în douĕ; una la cel ce lucra şi una lui ca gazdă; fânul în trei, celui ce lucra o parte şi lui douĕ; otava în douĕ, grâul în douĕ, ér când fū tómna se tredi, că adună chiar pe jumĕtate atâta sîmbură, cât aduna tată-s'o. El vedea acest lucru, dér se mângâia singur: Nu mi-se plătesce sĕ lucrez eu moşia, singur sunt singur, lucrătorii sunt scumpī, trebue sĕ stai tot cu mâna 'n pungă, apoi de ce sĕ-mī frâng cele óse şi sĕ mĕ frământ când pot trăi de a gata?

Dér din bucatele adunate mai multe se duceau în boltă şi la crîşmă cu legătura şi cu cupa, decât la móră cu sacul; şi din nutreţul adunat mai mult mergea cu legătura pe la Jidanī, decât cu furca la vitele lui. Astfel, când fū de către primă-véră, trebui sĕ cumpere bucate pentru casă şi nutreţ pentru vite. Dér de unde sĕ iee banī? Că aceia nu fug pe câmp ca iepurii sĕ pótă puşca după ei!

Dér omul cu avere nemişcătóre, moşierul de unde n'a căpĕta banī, numai de şi-a căsca gura? Prepânaţia era numai a treia casă dela el, prepânatorul era om de omeniă, da banī împrumut pe camĕtă puţină, numai o piţulă (dece crucerī) lua pe sĕptĕmână după dece florenī.

Decī merge la prepânatorul: Jupâne, mi-s'au ciuntat bucatele şi fên încă am numai o lécă, sĕ mĕ folosescī până la Sân-Georgiū de vre-o doi banī, parte pentru camĕtă, că atuncī vênd miei şi ţī-i dau omenesce.

— Bucuros, Mihaiū, ţie-ţī dau orī când, că te sciu cine eştī şi din

representa „*Icóna şcólei române dela finea acestui véc*“. Şi cred, că fiă-care dascăl român e vrednic de acéstă mică recunoscinţă în faţa marelui serviciu, ce se va face apoi prin acésta istoriei naţionale a şcólelor nóstre, când se va scrie. Étă rĕspunsul şi la întrebarea d-lui Simu: „Pentru-ce atâtea mii, orĭ sute de portrete?“.

Ér aceea. că cum înţeleg eu a lega monografia şcólei de biografia învĕţătorului, se va vedé mai jos, unde voiu espune cestionaru, după care au a da învĕţătorii datele de lipsă din viéţa lor şi din trecutul şcólei unde au funcţionat séu funcţionéză de present. Pe temeiul acelor date se va compune apoi, prin un comitet de redacţiă ales în părţĭ egale dintre învĕţătorii ambelor confesiunĭ, biografia fiă-cărui învĕţător şi care se va publica apoi în album.

(Va urma.)

Braşov, în sĕptĕmâna luminată 1896

I. DARIU.

Literatură.

In sĕptĕmâna acésta au apărut următórele cărţĭ nóuĕ, care de care mai bune, pe carĭ le recomandăm cu căldură cetitorilor:

„Fire de tort“, cuprinḑĕnd 35 de poesii scrise de cunoscutul nostru poet *George Coşbuc.* O carte elegantă, cu un esterior plăcut şi tipar frumos, cuprinḑĕnd vre-o 180 pagine. La urmă se află şi o notă cu text în prosă de vre-o 7 pag. Poesiile d-lui Coşbuc sunt mult mai cunoscute şi apreţiate din partea publicului, decât sĕ mai aibă lipsă de recomandare. Un esemplar din acest volum costă 1 fl. şi se află de vênḑare la librăria editóre C. *Sfetea* din Bucurescĭ, se póte însĕ procura şi prin librăria *Ciurcu* din Braşov.

*

Poveştĭ din popor este titlul unei frumóse colecţiunĭ de poveştĭ poporale, scrise de d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscut atât de bine cetitorilor noştri din bunele şi frumósele sale scrierĭ poporale. Colecţiunea acésta de poveştĭ a fost premiată şi tipărită de Asociaţiunea transilvană, — e o carte tipărită frumos şi cu gust, se estinde pe 207 pag. avênd în partea primă şi o prefaţă de d-l Zaharia *Boiu.* De vênḑare la tóte librăriile din ţéră.

*

La móră se numesce o mică, dér frumósă novelă din popor, scrisă într'un stil plăcut şi uşor de d-l *T. Simtion.* A apărut în tipo-litografia N. D. Miloşescu din Tĕrgu-Jiu în România şi costă un esemplar, de 61 pag. numai 30 banĭ (15 cr.)

In tipografia „A. Mureşianu“ din Braşov a apărut: **Călĕuză în dreptul Cambial,** de *Nicolau Nilvan,* advocat şi director esecutiv al institutului de credit şi economii chioran, — un op de ḑilnică necesitate pentru toţĭ aceia, carĭ au afacerĭ cu băncĭ şi cu împrumuturĭ cambiale. In adunarea dela Blaşiu a Asociaţiunei transilvane tocmai a fost vorbă de lipsa unui manual de felul acesta, din care sĕ-şĭ pótă câştiga cunoscinţele de lipsă cu privire la afacerile cambiale şi aceia, carĭ n'au învĕţa legile. Acestei lipse a corĕspuns acum d-l Nilvan prin volorósa sa carte, lucrată după cei mai buni autorĭ. Pentru a face mai plăcută şi uşóră studiarea diferitelor lucrărĭ de specialitate, autorul a urmat sistemul intuitiv, nisuindu-se a familiarisa pe cetitorĭ cu cunoscinţele dreptului cambial. Intr'o parte a opului sunt reproduse în capitolĭ deosibiţĭ tóte dispositiunile legei, carĭ se refer la cambii, cum şi numĕróse decisiunĭ ale Curiei menite a clasifica textul legei. In partea din urmă se află şi un indice alfabetic, cu ajutorul căruia cetitorul póte afla numai decât instrucţiunile de lipsă pentru singuraticile afacerĭ. — Preţul unui esemplar 1 fl. Se póte procura dela autorul, în Şomcuta mare (Nagy-Somkut.)

HIGIENA.

Câte-va cuvinte despre Hemoroide, séu trânjii.

(Fine)

Ca medicament purgativ, care înlesnesce eşirea afară şi curăţă hemoroidele, se recomandă următórele pilule:

Aloes (sabur), Pulvere de liquiriţia (glycyrihiza glabra) séu lemn dulce, din fiă-care câte-un gram.

Miere cât va trebui, din care sĕ se facă 20 hapurĭ (pilule), şi sĕ se ia în fiă-care séră înainte de culcare câte 5—7 pilule.

Se mai prescriă asemenea şi următórea pomadă (unsóre): Lanolnia 30 grame; Persulfat de fer 0.60 centigrame. Cu acéstă pomadă bolnavul se va unge pe anus în fiă-care dimineţă şi séră.

Séu sĕ se ia următórele pilule (hapurĭ). Aloes (sabur), pulvere de revent de chiniă, pulvere de bora de Veneţia; din tóte trei câte 6 grame. Praf de foi de digitala purpura (degetarul) un gram 50 centigrame; şi extract de taraxacum (păpădie) cât va trebui; din care sĕ se amestece tóte la un loc şi sĕ se facă 120 pilule (hapurĭ). Sĕ se amestece tóte cu praf de rădĕcină de liquiriţia (lemn dulce), din care sĕ se ia câte 5 pilule pe nemâncate şi 5 séra.

Ca dietă se va păḑi bolnavul sĕ nu mănânce acrime, cafea, brânzeturĭ, nucĭ şi în general orĭ-ce fel de mezel, şi sĕ se ferescă fórte mult de rĕcélă.

Asemenea se va mai lua, în cas când hemoroidele încă nu trec, şi următórele pilule, carĭ produc o purgaţiune şi fac mai liberă eşirea hemoroidelor:

Sĕ se topéscă 30 grame Aloes (sabur) în 7 grame spirt de vin, sĕ se fiérbă în urmă până se vor lega ca mierea, din care sĕ se facă 25 pilule; din aceste pilule sĕ se iee câte 6 diminéţa şi séra pe nemâncate.

Aceste pilule le-au întrebuinţat fórte mult călugĕrii italienĭ, carĭ mâncau fórte mult, încât nu puteau mistui bucatele, şi aşa fiă-care avea în busunar câte-o cutiă cu aceste pilule, din carĭ lua câte-va înainte de mâncare şi ast-fel li-se arangea stomacul.

Sĕ se ia foi de păpădiă (taraxacum) şi foi de urḑicĭ, sĕ se spele cu apă bine, ca sĕ se cureţe de praf şi alte murdării, şi în urmă sĕ se pună sĕ fiérbă bine, după aceea sĕ străcoră, se aşéḑă în sticle, carĭ se lasă sĕ se răcéscă, şi în urmă sĕ bea în cursul ḑilei în loc de apă, dér de regulă diminéţa sĕ bea pe nemâncate un păhar de un pătrar de litru şi mai bine.

Sĕ se facă în fiă-care séră câte o bae la şeḑut *cu florĭ de fân,* în care va sta un pătrar de óră.

Aci vom mai arăta un alt medicament fórte poporal, care în multe casurĭ a dat resultate bune. Acest medicament constă în a se unge pe partea de jos (şeḑut) şi anume: Unguentul populeum 90 grame; în care se va pune extract de datura stramoniu (sĕmênţă de laur) 2 grame, şi extract de hyosciam (măsălariţă) 4 grame. Cu acéstă unsóre se va unge de douĕ-orĭ pe ḑi diminéţa şi séra în timpul culcărei.

Acei, carĭ pătimesc de hemoroide închise (trânjĭ închişĭ), adecă cărora nu le curge sânge, fac adese-orĭ ţîţînĭ la şeḑut, din care causă se provócă cele mai marĭ durerĭ, pentru acésta se va întrebuinţa următorul leac fórte lesne de făcut şi tot-de odată care are bun efect, şi anume: Se ia o bucată de slănină veche, se presară bine cu praf de puciósă cam de-o jumĕtate de deget de grosime peste tot, în urmă se pună pe cărbunĭ şi se afumă la partea de jos de douĕ séu de trei-orĭ pe ḑi, şi în puţine ḑile se va vedé, că au dispărut ţîţînele.

Ca hrană se recomandă pânea de sĕcară, carne bine friptă, lapte dulce şi a se feri de beuturĭ spirtóse.

Sĕ se ia rădĕcină de păpădie (taraxacum), sĕ se tae mĕrunt 30 de grame, sĕ se fiérbă în 500 grame apă curată şi sĕ fiérbă până va scădea la jumĕtate, adecă 250 grame, în urmă sĕ se străcóre bine, şi sĕ se pue într'însa tartar tartarisat 2 grame şi sirop de revent (rheum séu rubarba) 30 grame; din care se va lua la fiă-care trei óre câte-o céşcă în fiă-care ḑi în timp de trei lunĭ.

In resumat însĕ, bolnavul va avé o dietă regulată, va face preumblărĭ potrivite pe jos, se va păḑi de rĕcélă şi va avé o îngrijire higienică fórte mare.

Intr'un numĕr viitor vom vorbi ceva despre *somn.*

Prof. Dr. Elefterescu.

ECONOMIA.

Cultura trifoiului roşu.

(Fine).

Trifoiul se mai póte cultiva şi amestecat cu unele ierburĭ spicóse. In asemenea casurĭ se séměnă în modul următor: 10—12 chgr. sĕmênţă de trifoiŭ cu 5—6 chgr. de iérba lui Timoteiu la jugĕr; 6—8 chgr. sĕmênţă de trifoiŭ cu 10—12 chgr. iérbă italiană la jugĕr; 6—8 chgr. sĕmênţă de trifoiŭ cu 7—8 chgr. rapiţă italiană şi cu 8 chgr. iérbă francesă la jugĕr.

Deşi trifoiul alb încă se póte cultiva din sĕmânţă, totuşĭ acésta nu se prea face, ci el se lasă sĕ créscă de sine aşa sĕlbatec-necultivat. Nu tot aşa trifoiul roşu, care ast-fel n'ar produce nimic; de aceea el trebue anume sĕmĕnat şi cultivat.

Sĕmênţa de trifoiŭ, după cum am ḑis şi mai sus, încolţesce la timp priincios după 8—10 ḑile, rĕsare după douĕ sĕptĕmânĭ, ér mugurii dormitânḑĭ, de pe cotóre încep a înflori după 6—7 sĕptĕmânĭ.

Sĕmênţa de trifoiŭ roşu se adună în deobşte din a doua cositură a anului al doilea, care trebue sĕ se lase ceva mai mult, până când adecă florile ei roşi s'au înegrit cu totul. A scóte de pe unul şi acelaşĭ pămênt mai mulţĭ anĭ de-a rêndul sĕmênţa de trifoiŭ, nu prea este recomandabil, deórece în asemenea casurĭ se prea sĕrăcesce locul.

---

ce ómenĭ eştĭ. Ba bucate ţĭ pot da chiar eu, grâu, cucuruz, sĕcară, ce dorescĭ şi la cea véră 'mĭ vei da ceva camătă după ele.

Aşa făcură têrg cu Jidanul, luă ḑece mierţe de grâu jumĕtăţit sĕ-i dee la véră, după ce a îmblăti. douĕ-ḑecĭ de mierţe de grâu curat, orĭ preţul lor, după cum va fi în têrg. Şi-i dĕdŭ ḑece mierţe de cucuruz, ca la cea tómnă sĕ-i dee pentru ele douĕ-ḑecĭ de mierţe orĭ preţul lor, după cum va fi în têrg, şi-i dĕdŭ 20 fl. banĭ gata, după care avea sĕ-i dee pe tótă sĕptĕmâna din piţule camătă, până îi va puté da capul banilor.

Mihaiŭ merse voios acasă, cu banĭ şi cu bucate: „Veḑĭ, Melanie, ce omeniă am orĭ unde; nicĭ n'am apucat a ḑice bine şi mi-a şi dat jupânul Juda banĭ şi mi-a umplut sacii de bucate. Apoi banĭ eftinĭ, că ce-s douĕ piţule pe sĕptĕmână? Ér bucatele îi li-om da tot bucate, colo după cules. Amu merg şi cumpĕr pe banii aceştia fân, că numai pe câte-va ḑile mai avem.

— „Ba tu lasă banii sĕ stee, că ne trebuesc în casă, du-te şi ia fân în credinţă, că aşa ia lumea, ér la cea véră i-om plăti“.

Aşa-l învĕţă scumpa lui Melanie, ér el fŭ bun bucuros, că-i deschise ochii sĕ védă, că şi fără banĭ în mână póte avé fân la vite. Decĭ merse aţă la armanul Patrubanĭ, care avea stogurĭ de fân adunate pe o nimică din véră, ér acum le da pe preţurĭ îndoite şi întreite. Intră în casă la arman.

— Bună ḑiua, domnişor!

— Sĕ trăescĭ, Mihaiŭ, vino de şeḑĭ. Óre în ce sĕ însemn, că abaţĭ şi dumniata odată pe la noi? Amu trebue sĕ bei un păhar de vin cu mine. Adă, Roji, o litră de vin, sĕ închinăm cu Mihaiŭ, că-i din ómenĭ de frunte, Dómne bine mai trăiam cu moş Mihnea, fiă iertat.

Şi aduse armanca Roji o litră de vin, şi armanul umplŭ douĕ păhare, unul lui şi unul la Mihaiŭ. Când luă Mihaiŭ păharul în mână, aude dela spate; „cu-cu!“ „cu-cu!“ Şi mai scapă păharul din mână, aşa se întórnă de repede sĕ véḑă cine cântă ca cucul? Că era încă omĕt p'afară şi vremea cucilor nu venise, ér el auḑia „cu-cu“, „cu-cu!“ Adecă un ceas de celea cu cuc bătea ceasurile şi cânta ca cucul.

Auḑise Mihaiŭ, că sunt ceasurĭ cu cuc, dér de vĕḑut nu vĕḑuse nicĭ unul. Decĭ se înholbă lung timp mirat, şi apoi ḑise:

— Domnişor, scump e ceasul acesta?

— Ba, numai 20 de fl. am dat pe el dór; ai vré şi dumniata sĕ ai unul aşa! Iţĭ aduc eu, când merg la Cluj!

— Décăzĭ n'ar strica sĕ am unul, că ḑeu e lucru frumos sĕ auḑĭ tu cucul în tótă una vreme, dér amu nu mi-se vîjesc banĭ; fără, îndată ce fac sémă de banĭ, îţĭ aduc sĕ-mĭ cumperĭ şi mie unul chiar ca ĕsta.

— Scii ce, Mihaiŭ, décă tocmai vrei sĕ ai ceas cu cuc, ţi-l dau pe ĕsta, mi-l vei plăti d-ta, că mult e până-i lumea. Ér până-mĭ vei puté face banii îmĭ vei da câte-o felicică de lapte în tótă ḑiua, că nu-i cel lucru mare, eştĭ gazdă, ai vacĭ în tótă una vreme.

Şi têrgul fŭ gata. Făcŭ o obligăţiune cu mâna lui, că scia carte, şi, — de părere de bine că are ceas cu cuc, cum nime nu mai are în sat — era cât p'aci sĕ uite că el a venit după fân la Arman. Dér aruncând ochii pe feréstră zări stogurile cele marĭ de fân ale armanului şi-şĭ aduse aminte. Apoi ḑise: „Era cât p'aci sĕ uit, domnişor, după ce venii la d-ta; aş avé lipsă de o clăiţă de fân, aşa de vre-o 4—5 cară, nu m'ai puté folosi păn' la cea véră?

Cum sĕ nu, Mihaiŭ, că dóră eştĭ din ómenĭ?! Aşa-i la gazde cu érna asta lungă li-s'au ciuntat nutreţele şi vitele ar fi pĕcat de mórte sĕ le lapede. Hai sĕ vedem care clae ai socoti, că ţi-ar ajunge?

Şi merg la fân şi din douĕ vorbe têrgul fŭ gata. Luă o clăiţă ca de 5 cară de fân cu 70 fl. pe aşteptare până la Ilie Proroc. Apoi dĕdŭ şi pentru acei banĭ însĕmnătură el cu mâna lui, că scia scrie, nu mai trebuia sĕ alerge pe la scriitorĭ sĕ le mai dea şi lor o piţulă-douĕ.

(Va urma.)

In anul dintâiŭ trifoiul abia décă dă o cositură mai bună şi una mai slabă; în anul al doilea şi al treilea însĕ se póte cosi de câte trei patru orĭ pe cum e şi pămêntul şi după cum umblă şi timpul.

Rădăcinile trifoiului străbat până la un metru de afund prin pămênt; ele curăţă şi îngraşă bine locul. De aceea în anul al treilea, după ce a început a se rări, se rupe trifoiştea şi se sĕmĕnă o sĕmĕnătură de tómnă orĭ de primăvară.

Trifoiul de sĕmênţă se cosesce, se uscă bine, apoi se cară în şură, unde se îmblătesce cu îmblăcii; de aci se ridică cotórele şi se pun în şopru, unde se păstrézĕ ca nutreţ pentru iérnă, éră sĕmênţa se curăţă şi alege în trierele mai sus amintite. Un jugĕr de trifoiŭ póte sĕ dea în anii bunĭ dela 7—8 hectolitre sĕmênţă.

Décă trifoiul se cultivă, pentru a se da ca nutreţ verde vitelor peste vară, atuncĭ începem a-l cosi, până când încă nu s'a ivit flórea, adecă îndată după Sân-Georgiu; ne apucăm de cosit la un capĕt al trifoiştei şi până când ajungem la celalalt, unde am cosit dintâiŭ a şi crescut de se póte cosi a doua-óră.

Trifoiul ca nutreţ verde se dă vitelor la început în porţiunĭ mai micĭ, dér des, séu amestecat cu paie, căcĭ dânduli-se prea mult şi mâncând lacom, se pot umfla şi crepa. Ca nutreţ verde, trifoiul trebue cosit tot-déuna când e deplin svêntat, dér şi atuncĭ numai atâta, cât trebue pentru o ḑi, căcĭ cosindu-se mai mult de-odată, séu până când, e ud de rouă seu plóiă, se înăcresce şi muceḑesce şi vitele se pot uşor bolnăvi de el.

Décă trifoiul se cultivă pentru nutreţul uscat, atuncĭ se cosesce, se lasă câte două ḑile în pologĭ séu brazde, unde se întórce câte-odată, de două-orĭ, până când s'a veştejit bine. A usca trifoiul tot pe pămênt, ca pe fênul, nu este recomandabil, deórece, décă e prea cald, se scutură tóte foiţele de pe cotóre, ér décă timpul e noros şi umed se înăcresce şi muceḑesce. Pentru încunjurarea acestor rele, s'au născocit nisce capre de lemn anume făcute, pentru uscatul trifoiului.

Caprele acestea se fac din parĭ groşĭ de stejar, carpen, fag séu mestécăn, carĭ se împlântă în pămênt şi carĭ în partea de-asupra a pămêntului au mai multe cuie lungĭ trase prin ei curmeḑiş. Pe cuiele de pe parii aceia se aşéḑă trifoiul ca şi pe căpiţe, unde se lasă, până când se cosesce a doua cositură. Atuncĭ se încarcă pe carĕ şi se duce de se aşéḑă de ispravă în clăi séu şopróne.

In economiile mai marĭ, caprele pentru uscatul trifoiului, se fac din căpriorĭ mai groşĭ, în forma unui coperiş de casă şi pe acelea stă intim, până când se uscă de ispravă.

Un jugĕr sĕmĕnat cu trifoiŭ, póte da în anul al doilea la timp priincios, dela 6—8 carĕ marĭ de nutreţ uscat, séu 40—50 măjĭ metrice.

Afară de trifoiul roşu şi cel alb, mai esistă trifoiul incarnat, care cresce şi în pămênturile mai secĭ şi sérace, precum şi trifoiul lupului, carĭ însĕ în părţile nóstre nu se prea cultivă.

I. Georgescu.

POVEŢE.

Miros de florĭ. Se adună tot felul de florĭ şi frunḑe mirositóre într'un pahar, séu într'un butoiaş de porcelan aci se aşéḑă tot o pătură de florĭ şi una de năsip şi între fiă-care pătură se presĕră şi puţină sare. In lunile prime se amestecă de mai multe-orĭ aceste pătunĭ, în luna lui August se pune paharul, orĭ butoiaşul la sóre, ca sĕ dispară mai iute umeḑéla, ce nu-i de lipsă. Din Septemvre începênd numai câte-odată mai este iertat o mişca florile. Apoi mai târḑiu numai atuncĭ e de a se umbla la florĭ, când voescĭ sĕ producĭ în odaiă un miros plăcut. De aci încolo se ţine butoiaşul tot-ḑéuna bine astupat.

*

Pânza, care stă mult fără a se întrebuinţa se póte face ţiitóre, décă se spală într'un an odată şi se învineţesce.

*

Cum se pot păstra mai bine penele? Penele se bagă într'un sac, dér nu trebue tare îndesate, apoi se cóse bine sacul şi se acaţă într'o cămară, unde este un curent uscat.

*

Contra căderei pĕrului. Se spală capul în fiă-care ḑi cu săpun de păcură (cătran, duhot) séu cu săpun de rênd, capul apoi, până mai sunt spume, sĕ frécă cu apă de carbol de 2%.

*

Pervasurĭ aurite şi mobile cu politură se curăţă mai bine, décă se frécă cu-o petecă curată muiată numai puţin în unt de lemn; se frécă bine până se duce murdăria şi praful de pe pervasurĭ séu mobile; se şterg pe urmă cu-o petecă curată pentru ca sĕ nu se prindă uşor praful pe ele.

*

Pentru a îndrepta şi a păstra vinul mai mult este bine, décă se încălḑesce şi pe urmă se rĕcesce încât înainte de a-l duce în pivniţă. Vinul câştigă prin acésta în bunĕtate.

*

Rufe îngălbinite se pot înălbi érăşĭ, décă se lasă sĕ stea în zară atâta, până ce zara le pătrunde, se spală pe urmă cu apă şi săpun şi se clătesc; décă dintâiaşĭ dată nu s'au albit, le mai moi şi a doua-óră.

MULTE ŞI DE TOATE.

Ceva despre somn.

Cu drept cuvênt se póte ḑice, că somnul este amicul nostru cel mai bun. Somnul ne întăresce şi ne liniştesce. Omul durmind câte-va óre, îşĭ redobândesce puterile pierdute.

După cum însĕ în lumea acésta tóte au o mĕsură anumită, chiar aşa îşĭ are şi somnul. Cine dórme peste mĕsură mult, în loc sĕ se vindece, se sdruncină şi mai tare, se slăbesce şi se lenevesce. Cine nu dórme la timpul sĕu, acela şi după un somn mai îndelungat totuşĭ e slăbit.

Aşa-déră ce regulĭ sĕ urmăm, ca sĕ nu durmim nicĭ prea mult, nicĭ prea puţin şi cum sĕ folosim mai bine acest dar al naturei spre folosul nostru?

Napoleon durmea numai 3—4 óre pe ḑi şi atâta încă-i era destul pentru recreare. Doctorii ḑic, că 6 óre de somn sunt de-ajuns pentru un om, ca sĕ-şi pótă redobêndi puterile pierdute. [Economul, care se scólă diminéţa pe la 3 óre şi lucră în continu, póte sĕ se culce séra la 7 óre. La sate deja la 9 óre séra este linişte. Locuitorii dela oraşe însĕ pe la 9 óre séra sunt mai multĭ pe strade.

Ómenii, carĭ se ocupă cu lucrurĭ spirituale, au lipsă de mai multă odihnă, decât cei ce lucră cu corpul. Mintea ostenită pentru ca sĕ se pótă recrea pe deplin are lipsă de 7 óre.

Décă cine-va mai este debil şi dela natură, acela trebue sĕ-şĭ împartă ḑiua în trei părţĭ şi anume: 8 óre de lucru, 8 óre recreare şi 8 óre odihnă.

Ómenii, carĭ lucră nóptea, sunt de comun palidĭ, tot-déuna obosiţĭ şi statistica vieţii acestor ómenĭ arată, că mórtea curmă mai curênd firul vieţii acestor ómenĭ, decât a celor ce lucră ḑiua. Ómenii sunt de credinţă, că somnul dinainte de mieḑul nopţii nu se póte suplini. O óră de somn înainte de mieḑul nopţii face tocmai atât, cât 2 óre după mieḑul nopţii, aşa este credinţa. Odihnă regulată este cea mai sănĕtósă. Décă cine-va dórme puţin după prând nu strică, dér décă dórme mult, se lenevesce, ér gura capĕtă un gust şi miros neplăcut.

*

Cel mai vechiŭ otel din Elveţia

După cum scrie fóia francesă „Figaro", cel mai vechiŭ otel din Elveţia este; „*La trei Craĭ*" din oraşul Basel. La otelul acesta s'au întâlnit la anul 1026 împĕratul Conrad al II, fiiului sĕu Henric al III şi Rudolf, ultimul rege de Burgundia. Otelul este cel puţin de 866 de anĭ. Se înţelege, că dela a. 1026 încóce s'a mai schimbat mult. In anul 1843 otelul a fost reparat din fundament şi nu este numai cel mai vechiŭ din Europa, ci chiar' şi cel mai bun.

*

Etatea animalelor.

Cine ar puté spune óre etatea animalelor? Nimenea până acum n'a dat un rĕspuns hotărît la acéstă întrebare, ci s'au arătat numai unele păreri nu prea potrivite. Un scriitor vechiŭ ḑice:

„*Corvi dicuntur diutissime vivere*", dér scriitorul nu spune hotărît, câţĭ anĭ trăesce corbul. Unuul ḑice, că trăesce o sută de anĭ, altul, că trăesce mai puţin. Un statician frances a statorit viaţa mai multor animale şi ḑice, că ursul şi lupul trăesc numai 20 de anĭ. Vulpea trăesce 10—14 anĭ. Elefantul trăesce şi până la 400 de anĭ.

Alexandru cel mare, după ce a învins pe Porus, a lăsat în libertate un elefant, care s'a luptat curagios în tóte bătăliile. Numele Elefantului a fost Ajax. Acest animal a fost însemnat de cătră regele macedonén şi după 350 de anĭ l'au aflat într'o pădure bĕtână din India.

Hipopotamul trăesce 22 de anĭ. Fazanul 12. Balena 1000 de anĭ. Albina 1 an. Ciocârlanul 16—18 anĭ. Ţiparul 15 anĭ. Paianginul 1 an şi mai mult. Coroiul 40 anĭ. Stigletele 23 anĭ. Cocoşul 20 anĭ. Corbul 100 anĭ. Lebăda 100 anĭ. Óia 12 anĭ. Ştiuca 42 anĭ. Crapul (*) 100—150 anĭ. Cerbul 25—40 anĭ. Cămila 50—60 anĭ. Capra 10 anĭ. Căuele 23—28 anĭ. Pisica 18 anĭ. Calul 25—40 anĭ. Măgarul 25—30 anĭ. Boul 19 anĭ, Crocodilul 100 anĭ şi mai mult. Delfinul 30 anĭ. Racul de rîu 20 şi mai mult. Veveriţa 7 anĭ. Efemerul 1 ḑi. Greeruşul 10 anĭ. Epurele de casă 8—9 anĭ. Epurele de câmp 7—8 anĭ. Pietroselul (pasăre) 14—15 anĭ. Leul 60 anĭ. Vrabia 10—15 anĭ. Gâsca 50 anĭ. Păunul 24 anĭ. Papagalul 50 anĭ. Caracatiţa 2 anĭ. Porcul 20 anĭ. Găina 10 anĭ. Rinocerul 50—60 anĭ Priveghitórea 16—18 anĭ. Scatiul 22 anĭ. Taurul 30 anĭ. Vaca 20 anĭ.

*) Bufon ḑice, că crapii nutriţĭ în gropile dela Pont-Chartrain aveau mai mult de câte 150 anĭ. Ledelus pretinde, că în unele eleştaie din Lusace se nutresc crapĭ în vêrstă de aprópe 150 anĭ. Bloch asigură că în grădina dela Charlottemberg, în Prusia, se vênd crapĭ atat de bĕtrânĭ încât capul lor tot este acoperit de muşciŭ.

POSTA REDACŢIUNEI.

D-lui I. Grozescu în Ayriş. Un anunţ, în mărimea dorită de d-vóstră, public. t odată costă 1 fl., de 2-orĭ 1 fl. 80 cr., de 3-orĭ 2 fl. 40. De-odată cu trimiterea textului, trimiteţi-ne corect şi adresa d-vóstră.

Călendarul septemanei.

APRIL. are 30 ḑile. PRIER.

Ḑilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	31 C. Ip. ep. Gan.	12 Julius
Lunĭ	1 C. n. Maria Eug.	13 Iustinus
Marţĭ	2 Mart. Titu	14 Tiberiu
Mer.	3 Cuv. Nichita	15 Olimpia
Joi,	4 Cuv. p. Georgiu	16 Irina
Vin.	5 M. Teod. şi Ag.	17 Rudolf
Sâm.	6 C. păr. Eutichie	18 Apolon

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

Din 10 Aprilie. st. n. 1896.

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta austr. fl.	cr.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	5	40
„	Grâu mijlociu . .	5	—
„	Grâu mai slab . .	4	80
„	Grâu mesteoat . .	3	70
„	Sĕcară frumósă . .	3	80
„	Sĕcară mijlociă . .	3	60
„	Orz frumos . . .	3	30
„	Orz mijlociu . . .	2	80
„	Ovĕs frumos . . .	2	50
„	Ovĕs mijlociu . .	—	—
„	Cucuruz	3	30
„	Mălaiu	5	—
„	Mazăre	6	—
„	Linte	8	—
„	Fasole	6	—
„	Sĕmênţă de in . .	7	50
„	Sĕmênţă de cânepă	5	—
„	Cartofĭ	—	75
„	Măzĕriche	—	—
1 kilă	Carnea de vită . .	—	41
„	Carnea de porc . .	—	48
„	Carnea de berbece .	—	—
100 kil.	Sĕu de vită próspĕt	21	—
„	Sĕu de vită topit .	32	—

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 8 Aprilie n. 1896.

Sĕminţe	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	până
Grâu Bănăţenesc	80	7.—	7.10
Grâu dela Tisa	80	7.05	7.15
Grâu de Pesta	80	7.—	7.10
Grâu de Alba-regala	80	7.—	7.10
Grâu de Bácska	80	7.10	7.20
Grâu ung. de nord	80	.—	.—

Sĕminţe vechi orĭ nouĕ	soiul	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilgr. dela	până
Sĕcară		70—72	6.40	6.45
Orz	nutreţ	60—62	4.60	4.80
Orz	de vinars	62.64	5.15	5.80
Orz	de bere	64.65	—.—	—.—
Ovĕs		39.41	6.15	6.50
Cucuruz	bănăţ.	75	.—	.—
Cucuruz	altŭ soin	78	.—	.—
Cucuruz	„	—	.—	.—
Hirişcă	„	—	—.—	—.—

Preţul pe 100 chilograme.

Productediv.	Soiul	Cursul dela	până
Sem. de trif.	Luţernă ungur.	31.—	37.—
—	transilvană	—.—	—.—
—	bănăţénă	—.—	—.—
„	roşia	28.—	30.—
Oleu de rap.	rafinat duplu	—.—	—.—
Oleu de in		—.—	—.—
Uns. de porc	dela Pesta	54.—	54.50
„	dela ţéră	—.—	—.—
Slănină	svêntată	44.50	45.—
„	afumată	—.—	—.—
Sĕu		—.	—.—
Prune	din Bosnia în buţĭ	11.75	12.—
	din Serbia în sacĭ	10.50	11.—
Lictar	slavon nou	15 50	16.—
„	bănăţenesc	14.—	15.—
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoşĭ	unguresci		
„	sêrbescĭ		
Miere	brută	—.—	—.—
„	galbină strecurată	—.—	—.—
Ceară	de Rosenau	—.—	—.—
Spirt	brut	—.—	—.—
„	Drojdiuţe de spirt	—.—	—.—

Bursa de Bucuresci

din 8 Aprilie n. 1896.

Valorĭ	Do-bênda	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Rentă română perpetuă 1875	5%	Apr.-Oct.	100 —
Renta amortisabilă	5%	„ „	98.3/4
„ „ (Impr. 1892 . . .	5%	Ian.—Iul.	99.3/4
„ „ din 1893	5%	„ „	99.3/4
„ „ 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	95.—
„ „ (Impr. de 32. 1/2 mil.	4%	Ian.-Iulie	86.—
„ „ (Impr. de 50 mil.	4%	„ „	86.1/8
„ „ (Imp. de 274 m 1890	4%	„ „	86.1/2
„ „ (Imp. de 45 m. 1891	4%	„ „	86.1/8
„ „ (Im. de 120 iul. 1894	4%	„ „	86 1/8
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	101 3/4
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	286.—
Oblig. comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.—Iul.	96.3/4
„ „ „ din 1884	5%	Mai-Nov.	—.—
„ „ „ din 1888	5%	Iun.-Dec.	— —
„ „ „ din 1890	5%	Mai-Nov.	97 1/4
Scrisurĭ fonciare rurale . . .	5%	Ian.-Iulie	92 3/4
„ „ urbane Bucurescĭ	6%	„ „	100 1/2
„ „ „ „	5%	„ „	88 1/2
„ „ „ Iaşĭ . .	5%	„ „	82.—
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	„ „	—.—
	V. N.		
Banca Rom. ult div. fr. 12.81	500	150 v	.—
Banca Naţion. ult. div. 86.—	500	într. v.	1545.
Banca agricolă	500	150 v.	195.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	412.—
Naţionala de asig. ult. div. 43 lei	200	„ „	424.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	„ „	325.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	214.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	„ „	—.—
„Patria" Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	„ „	100.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	100	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	500	„ „	—.—
„Bistriţa" soc. p. f. hârtii 30 „	1000	„ „	—.—
Societ. p. const. de Tramways	[illegible]	„ „	—.—
20 francĭ aur			20.03

Tèrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 7 Aprilie de 12666 capete, la 8 Aprilie au întrat —.— capete și au eșit 398, rĕmânênd la 9 Aprilie un numĕr de 12,268 capete.

Se notéză marfa: unguréscă veche. grea dela —.— cr. până la —.— cr. marfă unguréscă tineră grea dela —.— cr. până la —.— cr., demijloc dela 48.— cr. până la 50.— cr. ușóră dela 47.— cr. până la —.— cr.

Cursul losurilor private

din 8 Aprilie 1896

	camp.	vinde.
Basilica	6.90	7.49
Credit	203.50	204.50
Clary 40 fl. m. c.	55.50	59.50
Navig. pe Dunăre	139.—	143.—
Insbruck	28.—	29.—
Krakau	26.25	27.—
Laibach	22.—	23.50
Buda	62.25	63.25
Palffy	60.50	61.25
Crucea roșie austr.	18.40	18.75
dto ung.	10.80	11.40
dto ital.	12.—	12.40
Rudolf	25 75	26.75
Salm	69.25	70.25
Salzburg	27.—	28.—
St. Genois	71.50	72 50
Stanislau	43.—	45.—
Trieitine 4½% 100 m. c.	147.—	151.—
dto 4% 50	70.—	74.—
Waldstein	61.—	63.—
Sèrbescĭ 3%	34.50	35.—
dto de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	12350	124.50

Cursul la bursa din Viena.

Din 10 April 1896.

Renta ung. de aur 4%	121.90
Renta de coróne ung. 4%	99.05
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	123.30
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.40
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.25
Bonurĭ rurale ungare 4%	96.95
Bonurĭ rurale croate-slavone	97.25
Imprum. ung. cu premii	158.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	141. -
Renta de hârtie austr.	101.15
Renta de argint austr.	101.20
Renta de aur austr.	122.10
Losurĭ din 860	146.50
Acții de ale Băncei austro-ungară.	984 —
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	393.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	364 60
Napoleondorĭ	9.55
Mărcĭ imperiale germane	58.82½
London vista	120.50
Paris vista	47.82½
Rente de coróne austr. 4%	101.35
Note italiene	43 80

Cursul pieței Brașov.

Din 11 April 1896.

Bancnote rom.	Camp.	9.51	Vênd.	9.53
Argint român.	Cump.	9.45	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.53	Vênd.	9.56
Galbenĭ	Camp.	5.65	Vênd.	5.70
Ruble rusescĭ	Cump.	126.—	Vênd.	1.28
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	59.05
Lire turcescĭ	Cump.	10.75	Vênd.	10.90
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.